

Michael Collins † — De besprekingen van de Commissie van Herstel — Hoe komt de film op het doek?
De Hartjesdag — Het kampioenschap Lawntennis van Nederland.

No. 9

(35)

30 Aug.
1922.

PER NUMMER
20 CENT.

VOOR WEEK-
ABONNÉ'S
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

Jubileum van Leiden's Burgemeester

DE BURGEMEESTER MET HET DAGELIJSCH BESTUUR

Op den eersten September a.s. is het 12½ jaar geleden dat Jhr. Mr. Dr. N. C. de Gijselaar tot Burgemeester van Leiden werd benoemd. Het ligt niet op onzen weg de talrijke bewijzen bij te brengen die getuigenis geven van de talentvolle en bekwame wijze waarop deze Magistraat zijn taak heeft vervuld. De populariteit die de Burgemeester in Leiden geniet is bekend ver buiten de poorten der stad. Op dezen herinneringsdag wenschte de jubilaris geen huldebetoon, zéér tot leedwezen der burgerij. Het is de redactie van „Panorama” een eer den lezers thans een foto te kunnen aanbieden van den Burgemeester. En deze foto is te eigenaardiger wijl men Zijn EdelAchtbare hier ziet gezeten te midden van het Dagelijksch Bestuur. Tot dit doel hebben Burgemeester en Wethouders en de Gemeente Secretaris de vorige week op ons verzoek voor „Panorama” willen poseeren. Wij spreken hiervoor onze groote erkentelijkheid uit. — Op onze foto ziet men van links naar rechts de heeren: Mr. J. C. van der Lip; Mr. Dr. C. E. van Stryen, gem.-secr.; Jhr. Mr. Dr. N. C. de Gijselaar; W. Pera; A. Mulder; J. A. Bots.

HOE KOMT DE FILM OP HET DOEK

EEN PRAATJE OVER OPNAME EN PROJECTIE VAN FILMBEELDEN DOOR ANTON F. DIRCKX JR.

Grondbegrippen.

Wanneer gij, geachte lezer, U een geheelen middag of avond vergenoegd hebt in het aanschouwen van een aantrekkelijke en boeiende film en hoogst voldaan huiswaarts keert, zult gij wellicht op één punt toch onbevredigd zijn en zal bij U de vraag oprijzen:

„Hoe is dit alles mogelijk? Welke geheime kracht schuilt er achter de kinematografie, die ons menschen, dieren, enz. in hunne verrichtingen „levend” geprojecteerd doet zien en hoe ontstaan deze levende beelden?”

Laten we den in dit opzicht onbevredigden lezer hierin tegemoet komen door deze, voor hem zoo geheimzinnige kracht, te ontsluiëren.

Grondidee.

De grondidee van de kinematografische opname is gevestigd op den natuurkundigen regel, dat iedere beweging, verricht door mensch, dier of voorwerp bestaat uit een aantal, een reeks nevenbewegingen, die tezamen de geheele voor ons zichtbare beweging vormen.

Ziet men b.v. 'n smid, die bezig is te smeden, dan verricht hij deze handeling door den hamer boven zijn hoofd te heffen en dezen weder op het aambeeld terug te doen komen, enz.

Door dit heffen en weder nederkomen op

het aambeeld wordt de hamer genoodzaakt een zeker aantal of liever een reeks van bewegingen te maken en aldus een zekeren weg af te leggen. Zoo is het met iedere beweging: ze is altijd weer samengesteld uit een reeks andere, de z.g. nevenbewegingen.

Spant men b.v. een handboog en laat men het snoer losspringen, zoodat de pijl afschiet en de boog een vorigen stand weder inneemt met zijn buiging van a-b, dan kunnen we bemerken, dat deze beweging gevormd wordt door de nevenbewegingen b.v. van 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7 enz. tot 20 (fig. 1).

Stel, dat we van de bewegingen van 1. tot 20. tien opnamen, dus tien fotografieën maken en deze nu met een snelheid van een $\frac{1}{10}$ seconde de lens van het projectie-apparaat laten voorbijloopen, dan zien we dezelfde beweging door den boog tijdens de opname volbracht, op het scherm geprojecteerd.

Hoe ontstaan nu dergelijke en andere opnamen?

Stel U voor, dat we een scène moeten „filmen”. Hiervan vervaardigen we een reeks momentopnamen, ongeveer 15 per seconde op een meestal 120 M. lange celluloidband, welke, evenals de glasplaat van een gewone camera, gevoelig is

gemaakt en bestreken is met een in hooge mate lichtgevoelige emulsie.

Deze celluloidband, de z.g. „filmband” of kortweg „film”, is buigzaam en wordt daarom gemakkelijk op de zich in de opname-camera bevindende z.g. „spoelen” gewonden, om bij de te verfilmen scène weder te worden afgedraaid. Bij dit afdraaien, hetgeen met de hand geschiedt, beweegt zich de film met kleine schokjes of liever gezegd „rukjes” achter de lens van het opnametoestel zoodanig, dat tusschen elke opname een kleine pauze ontstaat.

Wanneer we nu deze filmbeeldjes met een groote snelheid door het projectie-apparaat laten loopen, dan zullen we b.v. op het scherm niet 10 beeldjes, doch één beeld van de 10 opnamen te zamen te zien krijgen, welke dan de volkomen weergave geeft van het gefotografeerde.

Evenals bij de opname-camera gaat ook bij het projectie-apparaat de filmafwikkeling gepaard met korte rukjes, welke ook hier tusschen elk beeldje een korte pauze doen ontstaan, zoodat we tot de gevolgtrekking komen, dat ieder plaatje een zekeren tijd voor verschuiving noodig heeft.

„Waarom bemerken we dan niets van deze verschuiving?” zult gij U afvragen. Dit wordt veroorzaakt door de nadering van lichtindrukken en wel omdat elke lichtdruk, welken wij waarnemen, op het netvlies onzer oogen eenigen tijd blijft nawerken en tevens een zekeren tijd noodig heeft om tot onze hersenen door te dringen. Daarbij komt nog, dat de vlinder — welke voor het objectief van het

baar, zoodat het gebruik van bovengenoemde films niet van gevaar ontbloeit is. De verbranding treedt zeer snel in werking onder verspreiding van giftige explosieve dampen. Het is daarom vanzelfsprekend, dat in de kabine van het bioscooptheater nimmer gerookt mag worden!

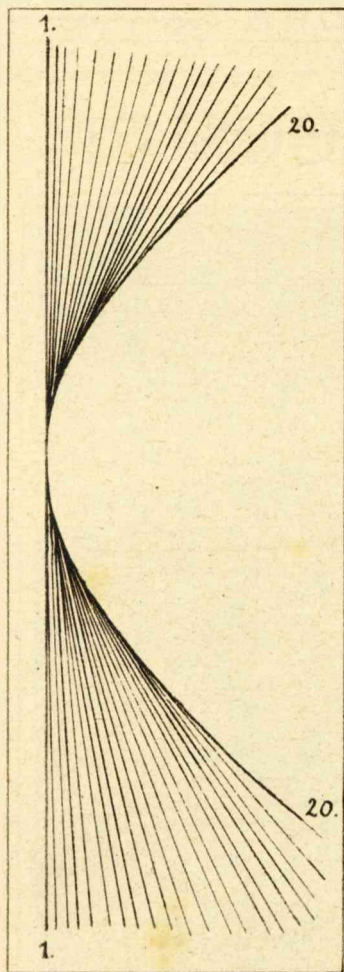

Fig. I.

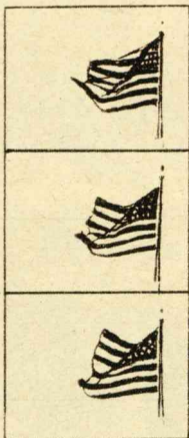

Fig. II.

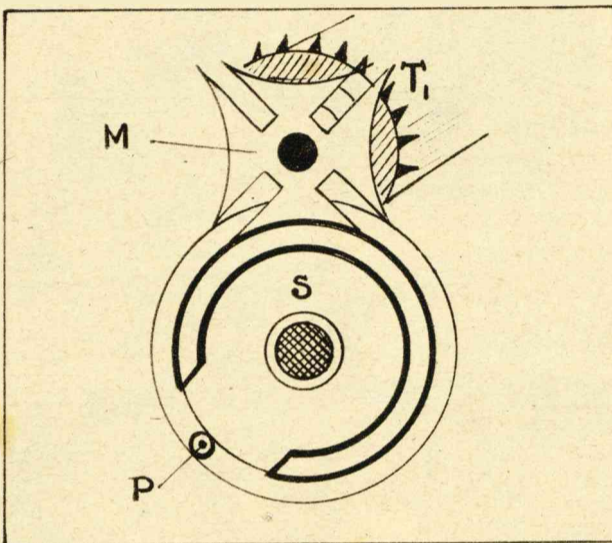

Fig. IV.

projectie-apparaat draait en met diens mechanisme in verbinding staat — bij het verspringen van elk beeldje het projectielicht afsluit.

Zien we b.v. iemand een plank doorzagen, dan kan ons oog gemakkelijk de beweging van de zaag b.v. van a. naar b. volgen. Wordt daarentegen de zaag door een motor gedreven en geschiedt aldus de beweging in een uiterst snel tempo, dan is het onmogelijk de op elkaar volgende fasen te onderscheiden; de verschillende door ons waargenomen lichtindrukken vloeien ineen tot één dikke streep, veroorzaakt door het nawerken der op elkander volgende lichtindrukken.

Dit nawerken grijpt plaats gedurende een klein gedeelte van een seconde. Evenzoo is het met den tijd, welken een lichtdruk noodig heeft om in ons brein te worden opgenomen. Nemen we nu dezen tijd te lang, d.w.z. laten we de film b.v. te langzaam door het projectie-apparaat loopen, zoodat vanzelfsprekend het aantal wendingen van den vlinder hierdoor vermindert, dan sluit deze het overvloedige licht te langzaam af, hetgeen het onaangename gevolg heeft, dat het beeld gaat „flikkeren” of „dansen”.

Stappen we van dit onderwerp af en gaan thans over tot de behandeling van één der hoofdfactoren n.l.

De Film.

Een film is een meestal 120 M. lange band van celluloid, celliet of aluminium, welke aan beide zijden geperforeerd is, (zie afbeelding 2.) d.i. van rechthoekige gaatjes met afgeronde hoeken voorzien, waarin ter voortbeweging (transport) van het filmband, de tandjes van het transportrad grijpen.

Deze perforatie is op zoodanige wijze vervaardigd, dat zich langs elk beeldje vier openingen bevinden.

De door internationale overeenkomst vastgestelde maten zijn voor de perforatie: $\pm 1.8 \text{ m.M.} \times \pm 2.8 \text{ m.M.}$ en voor de filmbeeldjes: $19 \times 25 \text{ m.M.}$ Hierbij komt nog de breedte van den geperforeerden rand, welke in het geheel 4.76 m. M. bedraagt, terwijl de dikte van de film is vastgesteld op 0.14 m.M.

Op iedere celluloid of cellietfilm bevindt zich de lichtgevoelige emulsie, 1) waarop het fotografisch beeld tot wording komt.

Celluloid Films.

Deze films, welke doorgaans gebruikt worden, bestaan uit kamfer en nitro-cellulose. Deze stoffen zijn licht ontbrand-

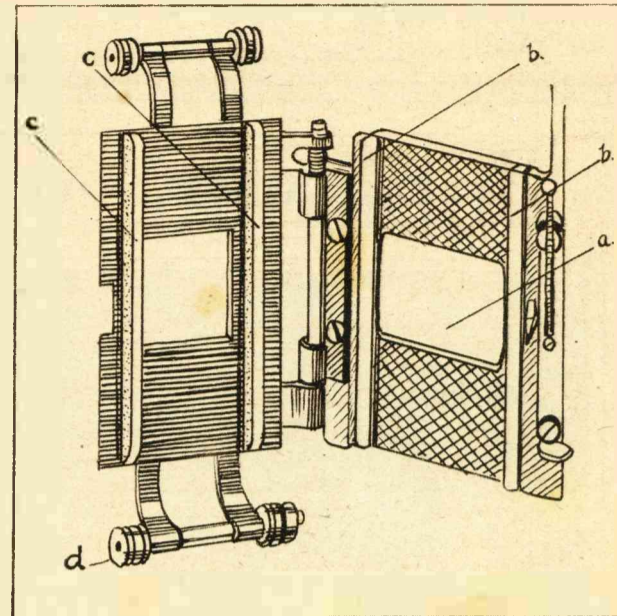

Fig. V.

De niet brandbare Celliet Films.

Deze soort is vervaardigd uit cellulose-acetaat en draagt ook wel den naam van „acetaat-film”.

Bij ontbranding, hetgeen bij deze films zonder gevaar is, beginnen zij te smelten en verbranden daarna zeer langzaam.

Niettegenstaande het groote voorrecht, hetwelk zij van huis uit boven hare zuster, de celluloidfilm, verkregen heeft, is echter de laatste haar verre de baas gebleven.

Bij gebruik van cellietfilms wil het toch echter spoedig voorkomen, dat tijdens de projectie „wapperende” beelden ontstaan, tengevolge van het teveel uitslijten der perforatie. Men geraakt dan van den regen in den drup. Immers door het voortdurende uitslijten der gaatjes moet de perforatie ten slotte scheuren en krijgt men weer met moeilijkheden te kampen, daar de cellietfilm zich voor het plakken niet bijster goed leent.

Eerst dan zal zij met de celluloidfilm kunnen wedijveren, wanneer genoemde moeilijkheden voor-

goed uit den weg zijn geruimd, doch... wellicht zullen beide als overwonnenen uit het strijdperk treden, want op het oogenblik schijnt 'n nieuw produkt de aandacht voor zich op te eischen om op haar beurt de „filmmarkt” te gaan beheerschen, n.l.

De Aluminium-Film.

Dit product van menschelijk vernuft — een uitvinding van den heer Werthen — is een metaalfilm, welke in tegenstelling met de beide andere soorten ondoorzichtig is. Zij bestaat uit een lichte en tevens buigzame band van aluminium, welke een lichtruwe, gelijkvormige oppervlakte heeft, tengevolge eener bijzondere behandeling in het walswerk.

Fig. VI.

Om een goede verbinding van de aluminium oppervlakte met de fotografische emulsie tot stand te laten komen, is een tusschenlaag van waterglas aangebracht.

Bovengenoemde film is geheel onbrandbaar en laat zich niet beïnvloeden door de ontzaglijke warmte-uitstraling van de booglamp.

Bij vertooning van aluminium films heeft de projectielamp een geheel andere plaats ingenomen en bevindt zich n.l. vóór het objectief (lens) van het projectie-apparaat, zoodat de film niet in doorzicht, doch door middel van spiegeling geprojecteerd wordt.

Door deze nieuwe wijze van belichting wordt het projectielicht zonder enig verlies benut. (Anders is dit bij de projectie van de cellulosefilm, waar $\pm 18\%$ van het projectielicht geabsorbeerd wordt).

De aluminium film bezit de volgende voordeelen:

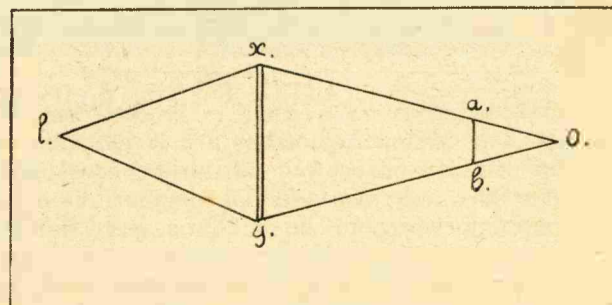

Fig. VII.

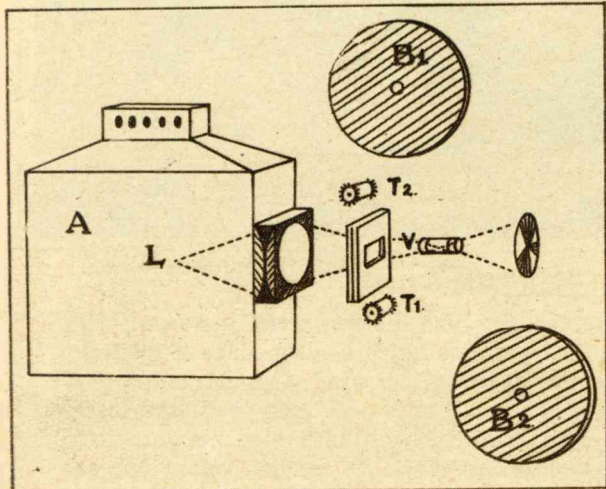

Fig. III.

1) Zaadmelk, amandelsap.

1°. men kan ze onder het projecteeren rustig laten stilstaan, zonder bevreesd te zijn voor brandgevaar. Hierdoor zal zij als „leerfilm“ ten dienste van schoolbioscopen bijzonder welkom zijn. Tevens zou men de titelatuur van deze film eveneens stilstaand kunnen projecteeren, hetgeen besparing van ettelijke meters film tengevolge zou hebben . . . en wie is in dezen tijd niet voor besparing?

2°. haar levensduur is langer dan die der andere soorten, en daarbij is zij

3°. 40—50 % goedkooper!

4°. kan zij aan beide zijden gebruikt worden. Dit gaat op zoodanige wijze in zijn werk, dat eerst de eene helft en daarna in tegengestelde richting de andere afgerold wordt, zoodat het vervelende en tijdroovende oprollen van de film geheel vervalt.

5°. het uitknippen van beschadigde deelen, welke de film tenslotte met een groot aantal meters doen verminderen, vervalt hierbij.

In alle opzichten dus is deze film een heil voor de cinematografie, doch 'n gevaarlijke concurrente voor de cellulose films

Het projectie-apparaat.

Het projectie-apparaat is samengesteld uit twee deelen n.l.

1. Het voorstuk of projector.

2. Het achterstuk.

Het voorstuk bestaat uit:

a. loopwerk (transportmechanisme) met den vlinder.

b. venster.

c. onderste en bovenste filmspoelen.

d. objectief.

Het achterstuk bevat de volgende deelen:

a. lampenhuis.

Henny Porten,

vooral bekend uit „Anna Boleyn“.

b. condensor.

c. lichtbron.

De projectie treedt als volgt in werking:

De film, welke op de bovenste spoel gewikkeld is, loopt door middel van het transportmechanisme, rusksgewijze voorbij het venster naar de onderste spoel, alwaar zij weder opgewikkeld wordt. (fig. 3.)

Zoodat reeds besproken, wordt elk filmbeeldje gedurende een zekeren tijd, hoe kort dan ook, stilstaand geprojecteerd. Tijdens dit stilstaan wordt het projectielicht door den condensor geconcentreerd op het filmbeeldje, dat nu op zijn beurt lichtgevend wordt. Het objectief werpt dan het licht, dat nu van dit beeldje uitstraalt op het projectiescherm, zoodat hierop een vergroot beeld, d.w.z. een vergroting van het filmbeeld, geprojecteerd wordt. Vóór dit objectief draait de vlinder, die zooals wij reeds eerder bespraken, juist op het moment, dat de filmbeeldjes verschuiven, het projectielicht afsluit, hetgeen tengevolge heeft, dat wij niets van deze verschuiving bemerken.

Wat is nu de oorzaak, dat elk filmbeeldje gedurende een korten tijd stilstaat?

Dit geschiedt n.l. door middel van een klein, doch onmisbaar onderdeelje, hetwelk met groote nauwgezetheid aan het loopwerk gemonteerd is.

Komen wij hier straks op terug en gaan thans over tot de behandeling van het voorstuk.

Douglas Fairbanks

bekende Amerikaansche filmartisten.

Mary Pickford

1. HET VOORSTUK.

a. Het Loopwerk of Transportmechanisme.

Ieder onderdeelje van het loopwerk, hoe klein ook, speelt een belangrijke rol ten opzichte van het geheel en moet dientengevolge uiterst nauwkeurig gemonteerd zijn.

Waar dit noodzakelijk is moeten alle gleufjes en tandjes van het raderwerk zuiver in elkaar passen. Wanneer dit niet het geval was, zou men een instabiele projectie (b.v. dansend beeld) verkrijgen en dit zou de vertooning ten slechte komen. Daarom dient er ten zeerste op gelet bij het vervaardigen van projectie-apparaten, dat het succes van de geheele vertooning afhangt van een uiterst regelmatige voortbeweging van het mechanisme. Zoodat wij reeds eerder bespraken, wordt de film rusksgewijze verschoven. Teneinde deze wijze van verschuiving te bewerkstelligen zijn vier systemen in den handel gebracht en wel: 1. malthezerkruissysteem, 2. slagsysteem, 3. klemsysteem, 4. grijpsysteem.

Daar de beperkte plaatsruimte een bespreking van al deze systemen niet toelaat vragen wij alleen aandacht voor het meest gebruikelijke en belangrijkste, n.l. het malthezerkruissysteem.

Het Malthezerkruis.

De werking van deze zeer vernuftige vinding, welke tot taak heeft de film bij rukjes en toch gelijkmatig te doen verschuiven, kan men opmaken uit bijgaande figuur (fig. 4). T is het van tandjes voorzien rad uit fig. 3. De afstand van de tandjes onderling is overeenkomstig den onderlingen afstand van de gaatjes in de film, zoodat zij bij het transport precies in de perforatie grijpen.

Aan T is een ander rad, voorzien van vier tanden gemonteerd, dat aan zijn eigenaardigen vorm den naam van Malthezerkruis te danken heeft (zie fig. 3, M). De vier tanden van dit kruis sluiten nauw tegen den z.g. „schlager“, d.i. een wielje (S), dat op een iets grooter rond schijfje bevestigd is. Op dit schijfje bevindt zich een pin (P), juist waar het wielje een uitholling heeft.

Wanneer nu deze „schlager“ om de as (A) draait, dan geraakt op een zeker oogenblik het pinnetje (P) in de gleuf tusschen twee tanden van het malthezerkruis en duwt tegen één van deze uitsteeksels aan.

Op deze wijze aan het eind van de gleuf gekomen, glijdt het pinnetje tengevolge van zijn ronddraaiende beweging er weder uit.

Wanneer nu P in M grijpt, wordt juist, gelijk met het kruis, T 90° gedraaid. De tandjes grijpen dan in de perforatie van de film, zoodat op dit moment de beeldjes verschuiven.

Wil P nu verder deze wijze van beweging voortzetten, dan wordt het gedwongen bijna een geheele omwenteling te volvoeren. Gedurende deze wenteling staan M en T stil. Dientengevolge blijft ook de film in het beeldraam staan en komt de vlinder met één harer openingen voor het objectief, zoodat op dit moment de projectie ongehinderd plaats vindt. De meeste theaterapparaten zijn toegerust met het malthezerkruissysteem.

Alhoewel dit kruis de film met rukken voortbeweegt, blijft toch, tengevolge van het zuiver aansluiten der tanden tegen S, het beeld terdege „staan“. De projectie zou nog niet volkomen stabiel zijn, wanneer niet een ander belangrijk onderdeel hiertoe zijn medewerking verleende n.l.

Charly Chaplin.

Het Venster.

Het venster heeft tot taak in de eerste plaats het projectielicht door te laten, op die wijze echter, dat telkens slechts één filmbeeldje wordt belicht. Verder dient het om de film te geleiden en op haar weg te remmen. Immers wordt de film met nog al flinke rukken voortgetrokken. Wanneer zij dus niet in haar voortbeweging voldoende gestuit werd, zou zij niet in haar baan blijven en dus telkens een stukje te veel of te weinig verspringen en dientengevolge het beeld op het projectiescherm.

Stel, dat we de film zonder venster voorbij het objectief lieten loopen, dan toch zou men de projectie te zien krijgen, niet van één, doch tevens van een gedeelte der beide hieraan grenzende, onderste en bovenste beeldjes.

Het beeldraam, d.i. de rechthoekige opening in het venster, dient dus om elk beeldje als een lijst te begrenzen. Het venster ziet eruit als op fig. 5.

Op deze tekening is een venster aangegeven, dat men zijdelings (vertikaal) kan openklappen. Er worden echter ook vensters gebouwd, welke van boven (horizontaal) openklapbaar zijn.

Bepalen wij ons slechts tot de eerste soort.

De film loopt over de geleidsleden (b), welke zich op het raampje (a) bevinden en wordt tegen twee smalle veerende richels gedrukt. De kracht van dezen druk kan door middel van een stelschroef geregeld worden. Eenvoudigheidshalve hebben we ons met de tekening beperkt tot een minder gecompliceerd venster, zooals men die bij kleinere apparaten aantreft en is dus deze stelschroef weggelaten.

Boven omschreven reminrichting werkt bij apparaten met malthezerkruissysteem afdoende.

Sessue Hayakawa,

de beroemde Japansche filmacteur.

De Onderste en Bovenste Filmspoelen.

Aan het voorstuk bevinden zich twee filmspoelen:

1°. de bovenste filmspoel, waarop de te projecteeren film gewonden is,

2°. de onderste spoel, welke dient om het verwerkte gedeelte der film weder op te wikkelen (zie fig. 3 B 1 en B 2).

Beide spoelen draaien tijdens het transport der film, doch hunne wentelingen zijn tegengesteld ten opzichte van elkaar. Zij zijn doorgaans in z.g. „brandtrommels“ gevat. Tusschen de bovenste spoel en het venster bevindt zich een transport rad (zie fig. 3 T 2) welks tandjes in de perforatie grijpen, teneinde de film gelijkmatig voort te trekken, op die wijze, dat het quantum afgewikkeld filmband overeenkomt met dat van het verwerkte deel.

Wanneer dit tandrad bij de samenstelling weggelaten was, zou de film, tengevolge van het malthezerkruis, dat telkens een stuk film afwikkelt, te krachtige rukken ineens krijgen, waardoor de film zou kunnen scheuren. Opdat de tandjes van het rad T2 goed in de perforatie zullen grijpen, wordt de film er door middel van een drukrol (of drukrollen) tegenaan gedrukt.

Onderste filmspoel.

Tusschen de onderste spoel en het malthezerkruis is eveneens een transportrad aangebracht, hetwelk dient om het verwerkte filmband met 't zelfde tempo als T 1 naar de spoel

Mia May,

een der meest geliefde filmactrices.

Ossi Oswalda,

de bekende speelster van de Union-Films.

Bruno Kastner,

een der meest bekende filmacteurs.

Waldemar Psilander,

de beroemde Noorsche filmspeler.

te laten loopen. Deze spoel is aan een kruk van het voorstuk door een bijzondere koppeling bevestigd, die er voor zorg draagt, dat de opwikkeling van de verwerkte film niet, — tengevolge van het steeds dikker worden der spoel, — met versneld tempo geschiedt. Deze zou dan tenslotte meer film opwickelen dan afgedraaid kon worden. Hierin is echter voorzien, doordat de koppeling, welke bij de theaterapparaten geschiedt met behulp van een koppelstang met conische tandraden, door middel van wrijving zichzelf regelt. De brandtommels der theaterapparaten, welke meestal spoelen met 600 M. film kunnen bevatten, zijn van blik of aluminium en van binnen meestal met asbest bekleed.

Het Objectief.

Het objectief of de projectie lens is een samenstelling van verschillende lenzen, welke dienst doen als vergrootglas en dus van het filmbeeldje een vergroot beeld op het scherm ontwerpen.

Een enkel vergrootglas zou hier niet voldoen, daar dit — weliswaar een vergroot — doch geen scherp beeld zou geven. Het is toch noodzakelijk dat de beelden, zoowel in het midden als aan de randen, even scherp moeten zijn. Dit geschiedt alleen bij een gecompliceerd lenzenstelsel, zooals het objectief bezit.

De lenzen zijn in een vassing van messing geplaatst. Door middel van een micrometerschroef, welke aan de vassing bevestigd is, kan men het beeld scherp stellen. Bij de projectie lens voor vertooning van diapositieven (reclameplaatjes) bevindt zich een klep, welke om een rondsel wentelen kan. Tijdens het wisselen der reclameplaatjes kan men dan de klep voor het objectief neerklappen, teneinde 't scherm te verduisteren en op deze wijze het zichtbaar verschuiven verhinderen.

HET ACHTERSTUK.

Het Lampenhuis.

Het lampenhuis is opgetrokken uit dubbele wanden van z.g. Russisch plaatijzer (fig. 3 A), die van binnen met asbest bekleed zijn, welke stof de warmte slecht geleidt. In den zijwand is een deurtje aangebracht, waarin een donkerrood of blauw-glas raampje, waardoor men den stand van de lichtbron kan waarnemen. De achterkant van het huis is geopend, zoodat hierdoor de knoppen der stelschroeven, waarmede men de booglamp kan regelen, vrij kunnen uitsteken. Op het dak bevindt zich een overkapte schoorsteen, welke voor de ventilatie dient. Om het licht naar den condensor door te laten is een ronde opening in den voorwand vervaardigd.

De Condensor.

De condensor, welke het projectielicht verzamelt, en op het filmbeeldje concentreert, is samengesteld uit twee platbolle lenzen. Het geheel is gemonteerd in een metalen vassing (met de bolle zijden naar elkaar toe) en ziet er als bijgaand schema uit (fig. 6). De werking is als in fig. 7. Het projectielicht, uitstralend van L, verspreidt zich, gaat door de opening $x-y$, zoodat het filmbeeldje het geheele licht ontvangt en wordt geconcentreerd in het punt O, om verder op het scherm te worden geworpen. Tengevolge van de groote warmte-uitstraling van L wordt de achterste lens van den condensor zoodanig verwarmd, dat zij gevaar loopt te springen. Daarom is het vanzelf sprekend, dat zij uit speciaal hard glas z.g. pyroduriet-glas (vuur-hard glas) vervaardigd is.

De vassing moet altijd ruim genomen zijn, zoodanig, dat de lenzen er tamelijk los inzitten, omreden na de projectie, (dus wanneer de afkoeling in werking treedt), de lenzen langer warm blijven dan de vassing, welke dan bij nauwe omsluiting den condensor te veel zou klemmen met het gevolg, dat deze zou springen.

De condensor zelf is meestal van een handvat voorzien, zoodat men haar uit de kast kan nemen.

Lichtbron.

Voor de theaterprojectie gebruikt men als lichtbron meestal electricch booglicht (koolspitslampen). De lichtbron ontstaat hierbij, zoowel bij wissel- als gelijkstroom, door twee koolspitsen met elkaar in aanraking te brengen en deze weder snel van elkaar te verwijderen. De lichtboog ontstaat dan met gloeiende plekken in de koolspitsen, welke laatste hierbij

verbranden. Wil men nu de lichtboog op dezelfde grootte houden, dan moeten de kolen versteld worden. Men moet dan zorgen den onderlingen afstand gelijk te houden, daar anders de afstand tusschen de kolen, en dus ook de lichtbron, grooter zou worden. Tenslotte zou deze te lang worden en het licht uitdooven. Het is ons daarom gemakkelijk gemaakt door middel van stelschroeven met geïsoleerde knoppen, de koolspitsen te regelen. Het electricch booglicht waarborgt door zijn groote lichtsterkte steeds een goede projectie.

Bij gelijkstroom van 30 Ampère kan men met recht-hoekig geplaatste koolstaven een lichtsterkte bereiken van ± 13000 normaalkaarsen.

Men onderscheidt verder nog projectielampen, waarbij de kolen scherp- en stomphoekig, zoowel als evenwijdig geplaatst zijn.

Over de projectielampen en andere details zou nog heel wat te vertellen zijn, doch wij hebben aan het voorstuk, zijnde het voornaamste deel van het apparaat, de meeste aandacht geschonken.

Later zullen we wellicht op het achterstuk nog eens uitvoeriger terugkomen, toch wij hopen hiermede reeds de belangstelling van den lezer te hebben opgewekt voor een zoo prachtige uitvinding als de kinematografie is.

HET GEVAARLIJKE BEROEP

DOOR ELISE WESSELINK-RUTGERS

Mijn vriend was een novellist, een succesvol novellist; zijn fantasie was onbegrensd en zette zich steeds op commando in actie.

Ik bracht mijn Zondagen bij hem door in het simpele dorpje, waar hij zich teruggetrokken had, om zich, door eerzucht gedreven, aan een grooter werk te wagen.

Om pecuniaire redenen bleef hij zijn wekelijksche novelle aan een bekend dagblad inzenden; zijn overige relaties had hij koelbloedig verbroken.

Hij leefde in zijn banningsoord als God in Frankrijk; zijn stom geluk had hem in een dorado doen belanden, te weten: bij een oude juffrouw, die hem verzorgde en vertroetelde als een eindelijk teruggevonden, verloren zoon.

„Zij wordt in het dorpje als een heilige vereerd,” wist mijn vriend mij reeds bij mijn tweede bezoek te vertellen.

„Waarom?” vroeg ik.

„Dat weet ik niet,” antwoordde hij. „Ik denk, omdat zij goedgefisch is en in ieder gezin een petekind heeft.”

Die beide redenen leken mij plausibel en evenals mijn vriend nam ik haar op-een-voetstuk-staan in de oogen der brave dorpelingen gaarne zonder verder onderzoek aan.

Behalve goedgefisch en zorgzaam was zij ook spraakzaam; mijn vriend beweerde, dat ik door overdreven belangstellingsbetoon die hebbelijkheid in haar aanmoedigde, dat op wekdagen de woorden over haar lippen kwamen als het water van een rustig kabbeldend beekje, terwijl zij er des Zondags overheen bruisen als champagne uit een fleschhals, waarvan juist de kurk is afgeknald.

Ik sprak hem niet tegen; zoolang ik mij herinneren kan, heb ik het voorrecht bezeten, oude dames vertrouwen in te boezemen, een quaestie van uiterlijk, van temperament, wie zal het zeggen?

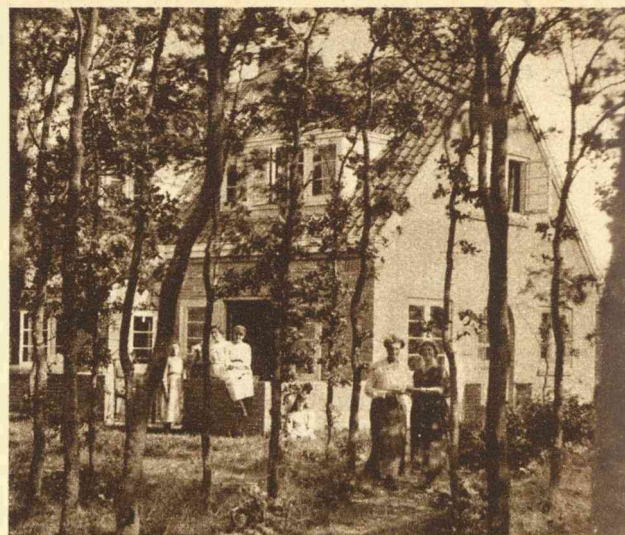
Ik verdacht haar van voorbijz manzieke neigingen, maar hield mijn verdenkingen veilig verborgen in de donkere schaduwen van mijn achterdochtige ziel.

Bij mijn vierde bezoek — het was een nare, natte Zondag en het dorp geleek een graf, — bood mijn vriend haar, toen zij begon te praten, hoffelijk een stoel aan, begrijpend, dat haar beenen over minder uithoudingsvermogen beschikten dan haar tong; verveling bracht een flauwe rijzing in onze belangstelling teweeg.

Het verhaal, dat wij te hooren kregen, was van een loodzware tragiek; de snoodheid, waartoe sinds Eva's lichtgeloovigheid het mensdom kan worden verleid, werd er duidelijk in gedemonstreerd.

De schildering was levendig.

Ik zag de vreugde van de weinig met uiterlijk schoon, doch aardig met aardsche goederen bedeelde maagd, toen een man haar hart en hand aanbood; ik zag haar verheven

Rustoord „Lumen Coeli”.

Deze foto geeft een indruk van het lieflijk tusschen geboomte gelegen Rustoord „Lumen Coeli”, te Laren, in het Gooi. In onzen tijd lijden velen aan overspanning en oververmoeidheid van geest; de toestand is dikwerf van te lichten aard om opneming in een Sanatorium te noodzaken. Voor de zoodanigen wil deze nuttige instelling, onder leiding van de Dames Vermeulen en Salm, een rustoord zijn en aan hen die op de een of andere wijze krank zijn van een overmatig zielelijden de mogelijkheid bieden verstand en hart weer te vereenigen en zoo gezonde blijmoedigheid terug te winnen. — Liefdevolle en tevens krachtige leiding en weldadige regelmatigheid zonder hinderlijke tucht benevens vrouwelijk verkeer met mede-inwonenden zijn voorname factoren die vanzelf weer de innerlijke harmonie voorbereiden. Deze altruïstische instelling zij voor velen ten zegen.

onverschilligheid voor zijn arm-zijn en begreep ten volle de offervaardigheid, waardoor zij hem reeds vóór het huwelijk tot een hopeloze verwarring van het „mijn” en „dijn” bracht.

Mijn hart deelde in haar geluk, toen de lang verbeide trouwdag naderde en ik gevoelde volkomen de mild makende geluksstemming mede, waarin zij aan een arme vriendin een zijden japon schonk, om waardig als bruihofsgast te kunnen compareeren.

Mijn bloed kookte, zoowel het hare deed, toen ik begreep, dat bruidegom en vriendin tezamen de goedgebouwde bedrogen, toen de verschrikkelijke ontknooping naderde, die haar eenzaam achterliet en bruidegom en vriendin naar het altaar voerde!

„Zij trouwde in die japon, die ik haar gaf, om op mijn bruiloft te kunnen komen! Ze trouwde in die japon met mijn bruidegom! Ik had haar het zijden kleed van het lijf moeten trekken! Maar daarvoor was ik te fatsoenlijk en ook te bedroefd!”

Ik keek naar mijn vriend; ik zag, hoe zijn litteraire oogen van opwinding fonkelden, ik zag, hoe hij zijn litteraire ooren gespist hield, ik zag, hoe heel zijn litteraire ziel van genoeg gnuifde en ik begreep, wat den lezers van het bekende dagblad als volgende novelle van den bekenden novellist zou worden voorgelegd.

De oude juffrouw stond op, bang, door meer woorden het klaarblijkelijke effect van haar verhaal te bederven; wij dankten haar voor het in ons gestelde vertrouwen, ontvluchtten toen ondanks regen en wind de huis-atmosfeer, die voor twee verstokte vrijgezellen te zwaar met sentimentaliteit geladen was.

Ik had goed geraden en mijn eerbied voor het talent van mijn vriend rees uit boven het peil, waarop hij tevoren reeds was komen te staan.

Zijn novelle was een juweeltje, een mengeling van humor en fijn-gevoelige trekjes; zijn fantasie had aangevuld, wat aan het van ééne zijde beschouwde geval ontbrak; zijn welversneden pen had het hoogste bereikt in de schildering van de ons geschetste tragi-comedie, wat op dat gebied, ook voor den meest ambitieuzen, te bereiken valt.

De lezers van het bekende dagblad smulden.

Bij mijn volgend bezoek trof ik hem aan met een blauw oog; ik vroeg naar de oorzaak van zijn gelaats-ontsiering. „Het komt van mijn laatste novelle,” antwoordde hij. Ik keek hem in volslagen niet-begrijpen aan.

„Het is beterende,” vervolgde hij gerésigneerd, „ik begin weer toonbaar te worden.”

Vreezend voor een geestelijke afwijking, — bij schrijvers komt zoo iets wel eens voor, — drong ik op een explicatie aan.

„Je herinnert je toch . . . ?” begon hij.

„Natuurlijk!” viel ik haastig in. „Maar ik begrijp niet . . . !”

Mijn vriend vertelde mij, dat het vertrouwelijke verhaal van de oude juffrouw gemeengoed van het gansche dorp bleek te zijn, dat de courantenlezende dorpelingen in de door hem in zijn novelle bespottte, bedrogen bruid hun heilige hadden herkend.

„Ik werd op een avondwandering door een wilde bende opgewacht,” klaagde hij. „Niets kwaads vermoedend, passeerde ik een groepje jonge mannen en . . . Ik werd ruw aangegrepen, hoorde een stortvloed van verwijtende woorden, waaruit mij bleek, dat men de dorpsheilige door mij op profane wijze beleedigd achtte! Ik verdedigde mij, liep eenige onaangename stompen op, deelde er zoo zaakkundig mogelijk een paar uit en was ten slotte blij, dat het eenige gevolg van de ridderlijkheid der dorpelingen een blauw oog was! Het hadden immers ook een paar gebroken ribben kunnen zijn, nietwaar?”

Ernstig ontsteld, raadde ik mijn vriend, het novellen-schrijven te staken.

Hij wilde niet; hij is als een held zijn gevaarlijk beroep trouw gebleven. —

De tweede Vacantie-cursus voor Nederlandsche leeraren te Frankfort.

Hierboven een foto van de deelnemers en eenige docenten van de tweede vacantie-cursus, voor nederlandsche leeraren en onderwijzers aan het Holland-Instituut aan de Frankfurter Universiteit. 1 is Prof. v. d. Meer, leider der cursus; 2 is vice-Consul Ir. H. W. ter Horst, president van het Holland-Instituut; 3, 4, 5 en 6 de docenten lector Rödémayer, Studienrat Dr. Frankenberger, Dr. Metz en Auerbach.

VAN HEINDE EN VERRE

De gasten van „Apollo” naar Marken.

De vorige week — Donderdag 24 Augustus — hebben de Zwitsersche Feldmusik-Verein en de Basler Mittwoch Gesellschaft (zie ons vorig nummer) een boottocht gemaakt naar Broek in Waterland, Volendam en Marken. Onze fotograaf die dit voor buitenlanders vooral zo interessante uitstapje medemaakte, bracht een aantal leuke foto's thuis, die wij op deze pagina reproduceeren. Hierboven, links: een der Zwitsersche musici wil weten of de visch in Holland óók bijt. Midden: Met de Volendammers op één plaatje. Rechts: Bij de klompjes-verkoopster te Broek in Waterland.

De gasten van „Apollo” naar Marken.

Links: de aankomst op Marken. Midden: De voorzitter der Feldmusik-Verein koopt een souvenir aan Marken. Rechts: het vaderhart der Zwitsers spreekt...

Links:

Voor Oud-Indische militairen.

De vorige week werd te Nijmegen de Stichting „Verblijfoud-Indische Militairen” op officieele wijze geopend. De stichting bestaat uit een 20-tal woningen, die door van uit Indië in ons land teruggekeerde militairen gehuurd kunnen worden.

Rechts:

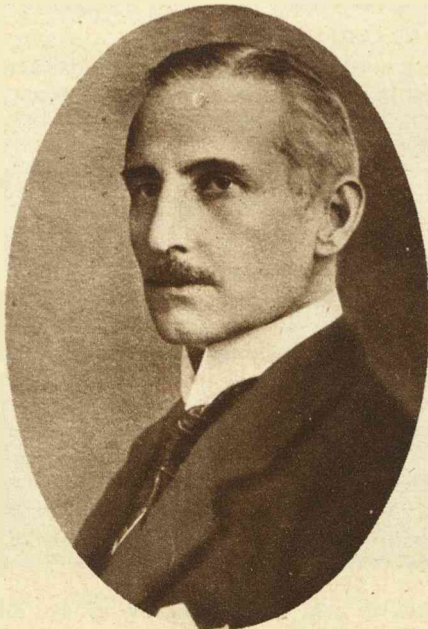
Veldmaarschalk Von Hindenburg te München.

Ter gelegenheid van een bezoek van generaal-veldmaarschalk Von Hindenburg op Zondag 20 Aug. aan München, had aldaar een parade der Rijksweer plaats. Op onze foto ziet men Von Hindenburg (1) in gesprek met Prins Leopold v. Beieren (2).

Een kunst-studiereis per cano.

Herr J. F. Trijde en Frau V. Buchwald zijn met hun cano's „Alf” en „Smus” van Denemarken via Duitsland voor een kunst-studiereis naar ons land gekomen. Ze zijn met hun ranke vaartuygjes over de Sont, Oostzee, Kielerkanaal, Noordzee en Zuiderzee naar Amsterdam gevaren. Na een bezoek aan verschillende steden in ons land, gaan ze met hun bootjes via België, Frankrijk naar Spanje en keeren vandaar per spoor naar Kopenhagen terug.

De nieuwe Zweedsche Gezant.

Tot gezant van Zweden aan ons hof is benoemd de heer P. de Adlercreutz, voor dien gezant te Bern.

Het zevende Kath. Intern. Esperantistencongres.

Van 19 tot 23 Aug. is te Nijmegen het zevende Katholieke Internationale Esperantistencongres gehouden. Bovenstaande foto der deelnemers werd op de Heilige Landstichting genomen.

EEN KLEINE ONTGOOCHELING

DOOR CISSY VAN MARXVELDT

„Lottie ziet er zoo schattig uit,” zei Lottie, en ze mikte het tot een propje gevouwen zilverpapier uit het raam.

Het kwam terecht op den schouder van een meneer. Ze proestten even samen.

„Hij kijkt den verkeerden kant uit,” zei Truus.

„Morgenavond rijdt hij weer. Het staat op alle aanplakbiljetten. Zou je meekunnen?”

„Dan moet ik wat verzinnen natuurlijk.”

„Nou, dan zeg je, dat je naar mij toebent. Hé ja.” Lottie danste heen en weer op haar stoel. „En dan zeg ik, dat ik naar jou ga repeteeren. Dól; en ik fuif je.”

„Hoe kom je aan 't geld?” vroeg Truus praktisch.

„Dick heeft me een riks geleend,” zei ze branieachtig. „Ik betaal elke week een kwartje af.”

„En vroeg hij niet, waarvoor je het nodig hadt? Stel je voor, ik moest bij Karel om een riks aankomen. Hij zeurde me grijs, voor hij hem geven zou.”

stil, hij steekt een sigaret aan. De dot!”

„O ja, ja, ik zie hem,” jubelde Truus zoo hard, dat een telegramjongen, die op zijn fiets voorbijzagde, omhoog keek, en luidruchtig met zijn pet een groot zwaaide.

„Zullen we hem na?” vroeg Lottie.

„Hem na?” herhaalde Truus. Dan: „O ja zeg, leuk. Kom gauw. Waar heb je je muts. Beneden?”

Ze klaterden de trappen af. Even was er in de gang een jachtig gezoek naar mutsen en wollen jasjes. Terwijl ze haar manteltje nog bezig was aan te trekken, zwaaide Truus de kamerdeur al open. „Ik breng even Lottie weg moes.”

En Lottie keek over de schouders van Truus mee naar binnen. „Dag mevrouw!” riep ze, en nog eens: „Daäg!”

Ze stonden op straat. Even keken ze verdwaald rond. „Waar was hij nou?” Het was Truus, die hem het eerst ontdekte. Lottie had al even zenuwachtig met haar voet gestampt.

„Kijk, daar gaat hij. Hij is al haast bij den hoek.”

En proestend om het avontuur, dat ze tegemoetgingen,

Lottie knikte zoo trotsch, alsof ze een zeker aandeel had in de persoon van Van Meurde. Dan zei ze triomfeerend: „Dat wist ik wel!”

* *

„En waar gaat dat heen?” vroeg Dick, die de trap afkwam terwijl Lottie, jachtig, voor den gangspiegel haar hoed opzette.

„Truus,” zei ze zonder omkijken.

„Wat een innigheid tegenwoordig.”

„Interesseert het je?” Boos keek Lottie om.

„Welnee Kattekopje,” zei hij. „Ga maar.” Hij floot een liedje tusschen zijn tanden.

Met een zucht van verlichting trok Lottie de deur achter zich dicht. Bij het tramhuisje stond Truus al te wachten.

„Verbeeld-je,” zei Lottie, en ze stak haar arm door dien van Truus, „Dick wou weten waar ik heenging. Hij is anders nooit zoo belangstellend.”

HOE DE HARTJESDAG THANS GEVIERT WORDT.

De vroeger zoo karakteristieke Amsterdamsche Hartjesdag, die jaarlijks den derden Maandag in Augustus op luidruchtige wijze gevierd werd, is danig aan 'tverloopen. Thans is het feest ontaard in een vulgaire pret van kinderen, die er groot vermaak in scheppen dien dag, en vooral des avonds, met allerlei brandbare voorwerpen de stad onveilig te maken en de politie en brandweer handen vol werk te geven. Zoo moest de brandweer bij de afgelopen „viering” na half elf des avonds drie-en-twintig keer uitrukken! — De foto's op deze pagina geven een juist idee van het karakter van den tegenwoordigen Hartjesdag, zoodat iedere verdere beschrijving daarbij overbodig is:

Nu lachte Lottie. „O ja, hij zei zoo terloops: „En waarvoor dat?” En toen zei ik: „Voor Truus d'r verjaardag.”

„En onthoudt je dat allemaal wat je jukt? Ik zou het dadelijk vergeten, en geweldige bokken schieten later.”

„Och, denk je, dat Dick dat nu nog weet? Als ik Zaterdag met mijn kwartje kom aandragen, zegt hij: „Vanwaar die edelmoedigheid.”

„Nou, ik wou, dat ik zoo'n broer had,” zei Truus, en ze liet de bonbons in het schaalteje dansen, om een nougastokje boven te krijgen. „Hier, steek nog 'es op.”

Een tijdje zoog Lottie tevreden op de bonbons, die ze met spitse vingers had uitgezocht. Ze hingen nu allebei uit het raam, keken de trams na, die met luid gebel den hoek omschuurden, en stootten elkaar ginnegappend aan, wanneer een bijzonder opvallende dame of een buitengewoon modieuze meneer strak en met haast voorzichtige stappen voorbijwandelde. Maar opeens kneep Lottie Truus gevoelig.

„Zeg,” zei Truus, „wat bezielt je,” en ze wreef haar arm met een demonstratief pijnlijk gezicht.

Lottie slikte haar bonbon door, die als een keihard propje in haar borst scheen te liggen. „Zeg, daar gaat hij. Nee daar, daar. Aan de overkant. Met die lichte overjas aan.”

„Wie?” vroeg Truus ademloos, terwijl ze gejaagd de straat afkeek.

„Van Meurde natuurlijk. De renner. Kijk, nu staat hij

schoten ze nog net voorbij een tram, holden dan aan de overzij het trottoir af. Dicht bij de lichte overjas gekomen, stonden ze even stil, en van een niet meer te bedwingen opwinding knepen ze elkaar.

„Hij heeft een prachtig figuur,” zei Lottie.

„Ja,” beaamde Truus. „En hij loopt zoo mooi.”

„O, maar je moet hem zien rijden! Dan ziet hij er zoo eenig uit. En oogen heeft hij... zoo.” Ze beschreef de grootte van een volle, bloeiende maan. „Schattig gewoon.”

„Weet je wat?” zei Truus, die soms vindingrijker was dan Lottie, „als we hem nu aan den overkant voorbij holden, en we loopen dan terug, dan komen we hem tegen.”

Lottie danste haast. „O ja, ja.”

Daar renden ze heen. Als twee vroolijke slangen sprongen de vlechten heen en weer op den rug van de wollen jasjes. De witte, dravende schoentjes leken vlugge vogels. Dicht gearmd liepen ze dan, de gezichtjes vol gespannen verwachting, Van Meurde tegemoet. En twee paa. oogen namen hunkerend op, zijn strak, wat onverschillig gezicht, zijn gebruide huid en zijn donker haar, dat schaduwig op zij van de ooren groeide.

Nu waren ze hem voorbij. En, als op een afgesproken teeken, stonden ze stil.

„Ik ga mee morgenavond,” zei Truus. En ze herhaalde nog eens, bijna uitdagend: „Ik ga vast mee zeg.”

„Hij moest het eens weten,” spotte Truus.

„'t Is eigenlijk zijn schuld,” zei Lottie gemakkelijk.

„Dan had hij mij maar niet moeten meenemen Zondagavond. Dan zou ik „hem” nooit hebben gezien.”

„Hoe zou hij heeten?” vroeg Truus.

„J. — Jan misschien,” aarzelde Lottie.

„Of Jopie,” zei Truus, met een schop naar een kwajongen, die aan de kwasten van haar mantel trok.

„Of Jaap.”

„Of Jules,” ontdekte Truus, juichend bijna.

„Ik wou, dat hij Armand heette. Dat vind ik zoo'n pracht van een naam,” dweepte Lottie.

„Nou ja, maar niets Hollandsch.”

„Ik vind hem toch wel echt iemand voor Armand,” hield Lottie vol.

„Maar hij heet J.” zei Truus praktisch.

Ze waren nu dicht bij de wielerbaan gekomen. Ze kwamen slechts langzaam vooruit.

„Wat een menschen hè?” zei Lottie trotsch.

„Zou dat allemaal om hem...” begon Truus.

„Ja natuurlijk. Je hebt toch wel gezien met wat voor reuzeletters hij op alle aanplakbiljetten staat.”

Truus maakte een klein lichtsprongetje.

„Hé zeg,” snauwde een jongen die achter haar liep.

„O,” zei ze zacht tegen Lottie, „ik beef er van.”

Ze kregen twee staanplaatsen, nogal vooraan, waarvoor ze zich, opofferend, lieten duwen en stampen. Vlak voor hen strekte zich glad en effen de wielbaan uit. Er was een gegons van stemmen, alsof vele bijen zoemden, en in de lucht scheen de verwachting van alle mensen te trillen. Lottie en Truus kochten een programma; de eerste nummers leken hen niet interessant; Truus begreep ze niet eens, vroeg hardop: „Zeg, wat is een sprintwedstrijd...”

„Schreeuw niet zoo,” zei Lottie, die er geen goeden uitleg van te geven wist.

Truus vond het een aardig gezicht, toen de renners in de baan kwamen, ze schopte Lottie even. „Eenig zeg, al die verschillende truien.”

„Nou ja,” zei Lottie. „maar dat beteekent nog niets.” Toch, onwillekeurig, deelde de opwinding van de mensen om hen heen, zich aan hen mede. Truus trappelde zelfs, toen de zalmrose trui met een halfwiel voorsprong over de eindstreep ging.

„Nu komt het,” zei Lottie, en ze wees met haar vinger bij: „wedstrijd achter groote motoren”. Dan, zich wendend naar een jongen man, die naast haar stond, zelfbewust: „Denkt u, dat Van Meurde kans maakt meneer?”

De jonge man nam even zijn pijpje uit zijn mond. Hij oogde Lottie lachend. „O ja,” zei hij dan, „hij is de sterkste van de vier. Of ik moet me erg vergissen.”

„Hoor je wel?” Lottie keek stralend naar Truus.

Nu werden de motoren in het veld gebracht, en alsof dat het sein was, gloeiden alle elektrische lampen aan. Het middenveld lag daar als een groen, fluweelig tapijt. De muziek speelde met veel geschetter van koper, terwijl de motoren de baan rondraaiden.

Truus vroeg: „waarom doen ze dat?”

„Om in te rijden,” wist Lottie wijs, waarop Truus zuchtte: „Ik voel me als bij een stierengevecht.”

Maar Lottie wees, heftig fluisterend nu: „Kijk, daar is hij, daar met die lange blauwe jas aan, nee, je kijkt verkeerd.” Ze stampvoette haast van ongeduld.

„O ja,” nu zag Truus hem ook, en de hoofden dicht bij elkaar adoreerden ze hem.

„Wat gooit hij zijn jas hooghartig af hè?” dweept Lottie weer.

„Hij heeft een lila trui aan,” zei Truus. „met lange mouwen. Wat schättig.”

„Kijk, daar staan de motoren al klaag, en daar de renners.” „Wat ben jij op de hoogte,” prees Truus.

En nu klonk het pistoolschoot, en scheen een siddering door de menigte te gaan. Als groote, voorwereldlijke monsters, schoten de motoren vooruit, en voorover gebogen over het stuur van hun race-fietsen, ijlden de renners ze na.

„Van Meurde heeft 'm al,” zei Lotties buurman, en hij wees met zijn pijp, en als een dankbare echo herhaalde Lottie die woorden voor Truus. Gevangen in een strakke betoovering, staarden de meisjes onafgewend naar de lila trui, naar de rap en rapper draaiende beenen.

„Zoo meteen lapt hij de Duitscher,” zei Lotties buurman weer.

„Wat is dat?” vroeg Truus ademloos.

„O, dan gaat hij hem voorbij. Pas maar op.”

Plotseling klonk er een languitgehaalde juichkreet over, het veld. Van Meurde was de Duitscher gepasseerd. Lottie en Truus dansten mee met de golvende menigte en boven alles uit riep een stem, gillend bijna: „Toe maar Jan!”

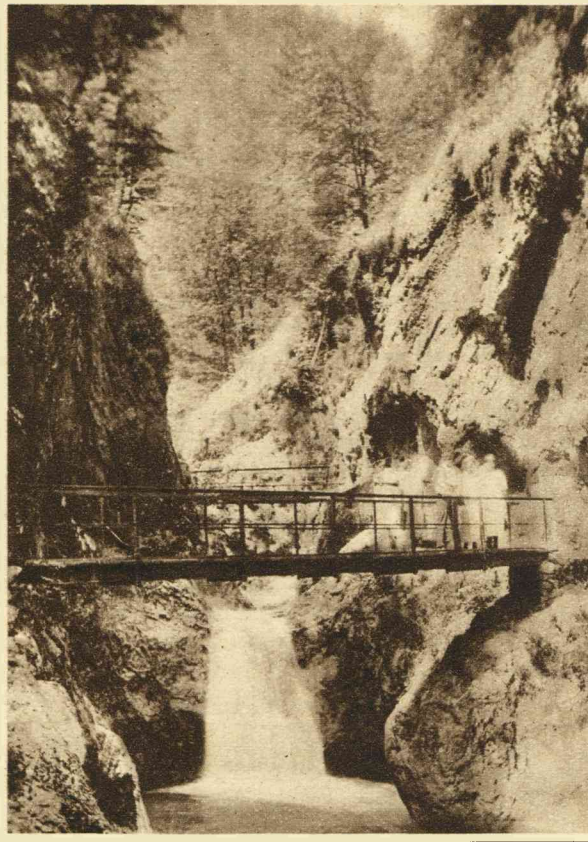
„Hij heet Jan,” zei Lottie haastig en ze zwaaide met haar programma. „Hoorde je 't ook?”

„Kijk die Belg eens uitloopen,” wees Lotties buurman. De afstand tusschen den Belg en Van Meurde werd zichtbaar kleiner. Lottie en Truus stonden hand in hand.

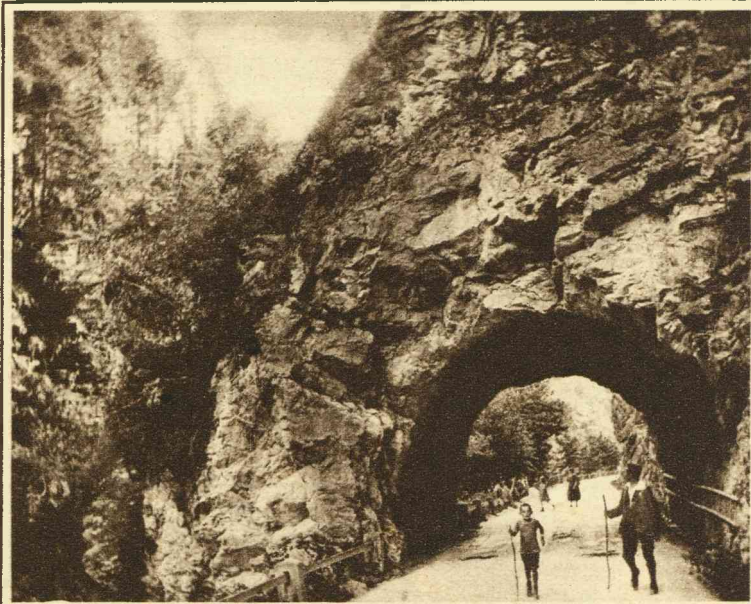
„Hij haalt hem in,” ademde Lottie.

„Hij gaat hem voorbij,” hijgde Truus.

Natuurschoon uit Opper-Beieren

Op deze pagina treffen onze lezers een aantal fraaie foto's aan van Berchtesgaden, een Alpenlandschap in Opper-Beieren. Vroeger was dit aan natuurschoon rijk begiftigd land een vorstelijke proostdij, die in 1803 gesecculariseerd werd en ingelijfd bij het nieuw-opgerichte keurvorstendom Salzburg, waarmede het in 1810 aan Beieren kwam. De hoofdplaats Berchtesgaden is heerlijk gelegen aan de Alm en mag zich op een druk bezoek van vreemdelingen verheugen. — Hierboven: De Almbachklamm bij Berchtesgaden. Dit ravijn is door bruggen met draadleuningen toegankelijk gemaakt.

De straatweg Berchtesgaden-Hintersee door 't Ramsauerdal.

„Hup Jaan, hup Jaan,” schreeuwden de mensen buiten zichzelf van opwinding.

„Toe dan, toe dan,” riep Lottie en zwaaide met haar armen, als wilde ze hiermede Van Meurde nog sneller voortjagen.

Dan een gejoel van alle rangen . . .

„Hij zwemt! Hij zwemt!”

De Belg had losgelaten. Van Meurde schoot vooruit. Toomeloos.

„Wat was dat?” vroeg Truus.

„De Belg liet toch los. Zag je dat niet?”

„Ja, maar wat riepen ze?”

„O, dat weet ik niet,” zei Lottie, en intenser nog dan te voren, volgden haar blikken de lila trui . . .

* *

De wedstrijd was afgelopen. De laatste manche van 25 K.M. was gereden. Als winnaar reed Van Meurde de baan langs, en hij zwaaide met zijn bloemen naar alle rangen als groet.

Ze hadden geen woorden meer, Lottie en Truus. Het was, of de opwinding hen had meegeslept naar duizelingwekkende hoogten. Ze bleven wachten, tot ze hem over 't veld zagen weglopen in zijn lange blauwe jas. Toen stil, als twee stoute, kleine meisjes, liepen ze hand in hand de trappen af naar den uitgang. En ze spraken niet eerder voor ze omgond werden door het geraas van auto's, het geklingel van trams, het geroep van ventende stemmen. Dan zei Lottie: „Vanavond schrijf ik hem.” En Truus — heftig en laag klonk haar stem — antwoordde: „En als we hem zien, neem ik voor hem bloemen mee.”

* *

Nu wachtten ze elken dag zijn brief. Voor ze naar school gingen 's morgens, liepen ze naar de kiosk, waarheen Lottie zijn antwoord verzocht had. Ze had valschelijk ondertekend als Lottie van der Velde. En elken morgen en middag, herhaalde Truus: „Zou het adres niet voldoende geweest zijn?” En elken morgen en middag antwoordde Lottie: „Dat moet toch. Ik heb toch duidelijk geschreven: per adres de Wielbaan. Hij traint zich daar elken dag, zegt Dick.”

Zoo kibbelden ze samen wat, maar 's avonds zat Lottie bij Truus op de kamer en dan fantaseerden ze eendrachtig over wat hij zeggen zou, wanneer ze hem werkelijk zouden spreken, en hoe zijn lach zou zijn, en hoe zijn stem.

Tot de avond kwam, dat Lottie heftig belde bij Truus.

In de gang zei ze al: „Er is een brief. Ik heb hem pas gekregen.”

„Heb je hem al gelezen?” vroeg Truus.

„Nee, ik heb gewacht, tot ik bij jou was.”

Zacht slopen ze dan achter mekaar de trap op, om niet eerst binnengeropen te worden voor thee. Ze gingen voor het raam zitten, dicht naast elkaar. Lottie haalde met een plechtig gebaar den brief uit haar blouse. Truus snoof eraan.

„Hij ruikt naar odeur,” zei ze.

„Nee,” zei Lottie eerlijk, „dat komt van mijn onderlijfje. Daar had ik wat haarwater van Dick opgedaan.”

Toen, voorzichtig, met een nagelschaartje van Truus, peuterde Lottie den brief open. De beide hoofdjes bogen zich diep over het geschrevene. En gretig lazen ze . . .

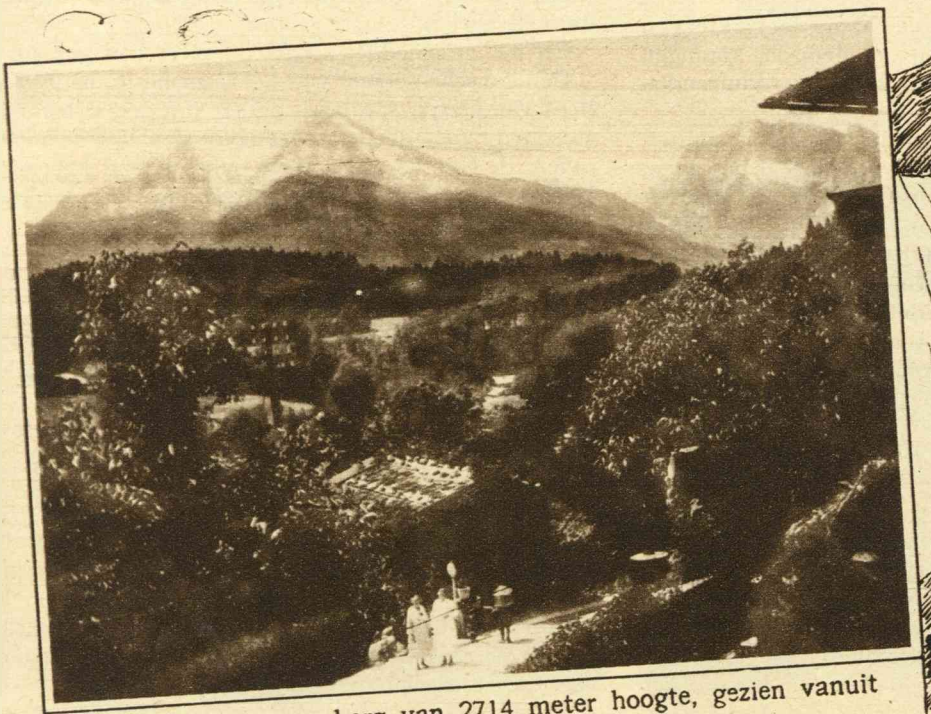
Maar met een zucht van teleurstelling viel de brief, lichtritselend, op Lotties schoot neer. Ze keken mekaar aan, ze zwegen even. Dan zei Truus: „Wat jammer zeg.”

— De heer Van Meurde schreef, dat hij verloofd was, en daarom geen andere jongedames ontmoeten kon. —

„Toch flink van hem,” zei ze er zacht achteraan.

Maar Lottie zei, en er was een kribbige toon in haar stem: „Hij schrijft „alsdat”.

Toen wees Truus: „Kijk 'es daar: ik word met dt . . .

De Watzmann, een berg van 2714 meter hoogte, gezien vanuit Berchtesgaden.

De Königssee bij Berchtesgaden. Dit door hoge bergen ingesloten meer is 8 K.M. lang, 1½ K.M. breed en 80 M. diep.

SIRJA

ROMAN UIT DE ZESDE EEUW VOOR
CHRISTUS

DOOR D. MASDORP

10)

De zon, die door de ramen en de openingen tusschen de zuilen haar schitterende stralen had uitgegoten, ging langzaam schuil achter donkere wolken. Een somber halfduister kroop traag van de eene zijde der zaal voort, tot het in alle hoeken was doorgedrongen en de tot dusver zonnige gezichten met een valen sluier had bedekt.

Daarbuiten liet zich de donder hooren; blauwe lichtglansen verdreven een oogenblik het duister en de regen viel bij stroomen neer.

„Vaart wel, schoone droomen van vrede en welvaart, mij door een engel des hemels ingefluisterd,” riep Koeroes uit, terwijl Sirja de borst haars vaders verliet en hem angstig aanstaarde. „Schoone Sirja, gij waart te goed voor deze wereld en uw Zarathushtra evenzoo. Kom, geliefde van mijn hart, haast u henen met uw vader naar het liefelijk oord, vanwaar gij gekomen zijt, het dal der zuidelijke vlakten van mijn Rijk; daar zult gij tenminste veilig zijn en Darja zal u met zijne ruiters vergezellen.

„Het zal zijn, zooals de dichter zegt:

Met den mantelslip voor de oogen,
Vlucht de vredesengel heen,
Nu de krijg komt aangevlogen;
Hem is 't aardrijk, hem alleen.

„Boenjah, indien gij ziel en leven hebt, breng mij dat in beeld. Dat beeld zal opgang maken in de wereld, die van geen vrede en rust wil weten en meer om strijd en moeite geeft.”

Toen haastte de koning zich naar buiten, met Kamboezia, zijnen zoon en men hoorde hem luide zijne bevelen geven. De regen was nu opgehouden en voor de avond viel, was de vlakte rondom de stad met 's Konings legerscharen overdekt.

De maan verrees. En bij haar schijnsel daalde het leger neder in het dal, waardoor de rivier van Ecbátana zich naar den Tigris spoedt.

Darja, die den koning gesmeekt had, hem te mogen vergezellen, kommandeerde de achterhoede, die den legertrein beschermde.

Van Marna vergezeld, sloot Sirja, zonder 's Konings voorkennis, zich bij de achterhoede aan.

Ook Boenjah was te paard gestegen en volgde zwiingend het vurig ras van den aanvoerder, terwijl het stille maanlicht slechts met moeite de duisternis in het diep ravijn verdreef.

TWEEDE BOEK.

Ontgoocheling.

HOOFDSTUK X.

Azi-dahak ¹⁾, de grootvader van Koeroes, van moeders zijde, had zijne residentie Ecbátana, den zetel zijner hoofdmacht, goed gekozen ter bescherming van zijn rijk.

De stad der zeven muren en hare omgeving waren ten allen tijde blootgesteld aan de aanvallen der Assyriërs in het Westen en der wilde volken in het Oosten, die eeuwig den smallen doorgang ten Zuiden der Kaspische zee volgden bij hunne pogingen, om de vruchtbare vlakten van Tigris en Eufrat te bereiken, van welke weelde zij zoo dikwijls gehoord hadden.

Van Ecbátana uit kon de koning der Meden gemakkelijk hunne benden wederstaan, wanneer hij zijne macht op dat punt verzameld hield.

En van den kant der vlakte genoot hij al het voordeel van den neerdalenden verdediger tegenover den in het enge dal opstijgenden aanvallers.

Ook nu weder zou deze omstandigheid het noodlot van koning Naboe-nahid zijn.

Nu de onverwachte aanval, door de waakzaamheid van Koeroes' troepen was mislukt, daalde als een stortvloed van de bergen des konings ruiterschaar op den Babyloniër neder, eer hij den tijd had gehad, zich te nestelen op de hoogvlakte en zijne legermacht te ontplooiën.

Ontzettend was de slachting, die in het enge dal werd aangericht. Alleen door tijdig op de vlucht te gaan, ontging Naboe-nahid gevangenschap of dood en met

een handvol mannen keerde hij binnen de muren van Babylon terug.

Geheel Assyrië lag voor Koeroes open.

Den tijd, die tusschen Cresus' nederlaag en het tegenwoordige tijdstip verlopen was, had Naboe-nahid verstandig gebruikt, door zijne hoofdstad geducht te versterken en zijn leger door talrijke lichten van jonge mannen op het platteland te vermeerderen. Reusachtig waren de voorraden, in Babylon bijeengebracht. De stad was niet door den aanval, nog minder door den hongre, te overwinnen.

Onverstandig was dus het plan van den onverhoedschen aanval geweest; het was gerijpt in het brein van den aan weelde en vermaken overgeleverden zoon des konings, Bel-sar-oesoer; misschien wel, om den vader van het tooneel zijner uitspattingen te verwijderen.

De ondanks zijn leeftijd nog onstuimige koning, voor wien het leven binnen de muren onhoudbaar was, had het plan aanvaard en daardoor zijne positie tegenover Koeroes aanmerkelijk verzwakt. Ook had hij van iemand, die, zooals wij weten, in vrede en vriendschap met hem wilde leven, een vijand op leven en dood gemaakt. Intusschen, Babylon was nog onnoemelijk sterk en zijne legermacht talrijk en welgewapend.

En het toeval schonk Naboe-nahid een onverwacht uitstel, dat hij zich ten nutte kon maken.

Bij de kleine, snelstroomende rivier Gyndes aange-

Michael Collins †.

Michael Collins, die na den dood van Arthur Griffith met de leiding der voorloopige Iersche regeering belast was, is bij Bandon in een hinderlaag gevallen en doodgeschoten. Onze foto werd eenigen tijd geleden genomen op het oogenblik dat Collins bij een groote meeting te Dublin een redevoering hield.

komen, besteeg Koeroes met zijn zoon en zijn gevolg de heilige paarden, die bij den legertrein waren medegevoerd en alleen bij gewichtige gelegenheden mochten gebruikt worden.

De heilige dieren waren geteeld in de vlakte van Niçaia, van de aloude stoeterij der Medische koningen en zorgvuldig uitgekozen uit de honderdduizenden rossen, daar gevoed.

Vergeefs hadden de Magiërs, die het leger vergezelden, den koning gewaarschuwd, ze nog niet te bestijgen, vóór een beslissende overwinning was behaald. Koeroes had, op raad van Kamboezia, zijn wil doorgezet en nu wilde het noodlot, dat één der kostbare dieren door den snellen stroom werd meegesleept en verdronk.

Een ontzettende schrik verspreidde zich in het bijgeloovige Perzische leger; de tot dusver voorspoedige tocht werd gestaakt en Koeroes had de grootste moeite, zijn volk te weerhouden, om zelfs den terugtocht te aanvaarden.

Moedeloos zat de koning neder in zijne tent, toen onverwacht de voorhang werd terzijde geslagen en Sirja zich aan het oog van den verrasten vorst vertoonde; achter haar rees de rijzige gestalte van Darja, terwijl Boenjah zich eerbiedig op een afstand hield.

Nog eer de koning spreken en vragen kon, trad Sirja op hem toe en greep zijne hand.

Toen sprak zij met heldere stem;

„Hoe zit gij daar verslagen neder, o koning der Perzen en wreker der gerechtigheid? Zijt gij de lessen vergeten, die ik u leerde, van Zarathushtra, den eenigen waren priester van Ormuzd, den zonnegod, die u geboden heeft, uw vaderland te verdedigen? „Dacht gij, dat hij tot u spreken zoude door den dood

van een redeloos dier, zooals uwe onwetende, luie en bedrieglijke magiërs u leeren en het redeloos volk van hen geloof?

„Laat één zonnestraal zijner goddelijke rede uw brein verhelderen, en gij zult begrijpen, hoe dwaas gij u hebt aangesteld!

„Maar het is goed, dat gij nu voor oogen hebt, hoe noodzakelijk het is, uw onwetend volk voor te gaan in wetenschap en helderheid van geest; gij kunt in de toekomst daarmee uw voordeel doen!”

„Aanbiddelijke Sirja,” zeide Koeroes, terwijl hij het meisje de hand kustte, haar dwong, zich naast hem neder te zetten, en Darja en Boenjah insgelijks eene schabel aanwees; „voordat gij mij vertelt, aan welk gesternte ik het geluk dank, u hier te zien, zeg mij, wat ik doen zal, om mijn volk te genezen van bijgeloof; ik kan hen niet op éénmaal allen tegelijk overtuigen, zooals gij mij overtuigd hebt door uwe taal!”

„Machtig vorst,” sprak Sirja, „met goedkeuring van Darja ben ik u gevolgd, omdat ik meende, u van dienst te kunnen zijn en omdat ik vast geloofde, dat mijne zending, aanvankelijk met zulk een goeden uitslag bekroond, niet op éénmaal door tegenspoed tot mislukking gedoemd was.

„Wij zijn een taai ras, o koning en nog onverbasterd van de oude Perzische zeden; wij laten niet bij de eerste mislukking den moed voor altijd zinken.” Op dit oogenblik gevoelde zij zelve niet de ironie dezer woorden, of zij had ze niet gewaagd.

„Op u rust nu de plicht, uwen vijand te verpletteren; maar bewaren wil ik u voor uw eigen ijver en dit ongelukkig volk van Babylon, zoo mogelijk, redden uit uwe hand, opdat het van vijand ons tot vriend worde. Niet de volken, maar de vorsten zijn elkander vijandig gezind.

„Dit aan te toonen, is mijne taak, Darja zal u zeggen, wat nu gedaan moet worden.”

Koeroes liet met bewondering zijne blikken op het moedige meisje rusten en gaf toen aan Darja een wenk, om te spreken.

Juist kwam Kamboezia de tent binnen en zette zich zwiingend bij zijn vader neder.

„Onze bijgeloovige herders, o koning,” zeide Darja nu, „weten dat de panter sterker is dan de jakhals en de adelaar het wint van den gier. En zien zij in den één een ongunstig voorteken de verschijning van den ander stelt hen op éénmaal gerust.

De koning handele in dit geval naar de mate van hun verstand, zooals men bij kinderen doet, totdat zij den rijpen leeftijd bereikt hebben; onttrek hen later, o koning, aan den schadelijken en menschonteuerenden invloed der magiërs.

„Dat is het gevoelen van hem, die Sirja en mij heeft onderwezen.”

„Ik begrijp u, Darja,” zeide Koeroes, „wij moeten die mannen ginds laten zien, dat wij sterker zijn, dan de rivier.

„Welnu, ik zweer bij mijns vaders baard, dat ik den onstuimigen vloed zoo klein zal maken, dat eene vrouw ze kan doorwaden, zonder den zoom van haar kleed nat te maken.

„Verzamel uwe manschappen, Darja, en zet ze aan het werk.

„Gij, Kamboezia, ga bekend maken, dat de oorlog voor onbepaalden tijd is uitgesteld.

„En wat de invloed der magiërs betreft, Sirja, wij zullen daarover later spreken, wanneer ik Zarathushtra heb gezien.”

En het geschiedde, zooals de vorst had gezegd.

Den ganschen zomer was het leger bezig, onder toezicht van Darja, aan beide zijden van den stroom kanalen te graven, die het water afvoerden naar de hoofd-rivier; de Gyndes was tot een onbeduidend stroompje ingekrompen, bijna waterloos strekte hare rotsbedding zich benedenstrooms uit.

En met nieuwen moed trok Koeroes' leger bij het naderen van den winter voort, tot het de oevers van den Tigris bereikte.

De geschikte tijd voor den aanval op Babylon was nu echter verstreken; en Koeroes liet de winterkwartieren betrekken aan deze zijde van den stroom.

Alzoo had Naboe-nahid de gelegenheid, zich nog geduchter te versterken, dan hij reeds had gedaan.

HOOFDSTUK XI.

Zoo was dan Koeroes, aanvankelijk tegen zijn zin, tegen de grondbeginselen van het recht en de eischen van den vrede, hem door Sirja voor oogen gesteld, genaderd tot de vruchtbare vlakte, een Eden op aarde, waarin de zonnegod zooveel schatten en goede gaven voor het mensdom had neergelegd.

Zijne mannen, zonen der bergen, zagen voor het eerst van nabij het lage land, waarop zij en hunne vaders sedert eeuwen hadden neergeblijkt.

Hoe had Ahriman daar gewoed!

(Wordt vervolgd).

¹⁾ Astyages.

UIT HET VOLLE LEVEN

Links:

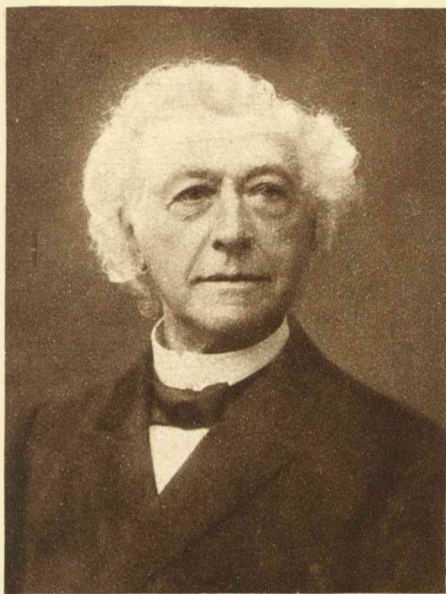
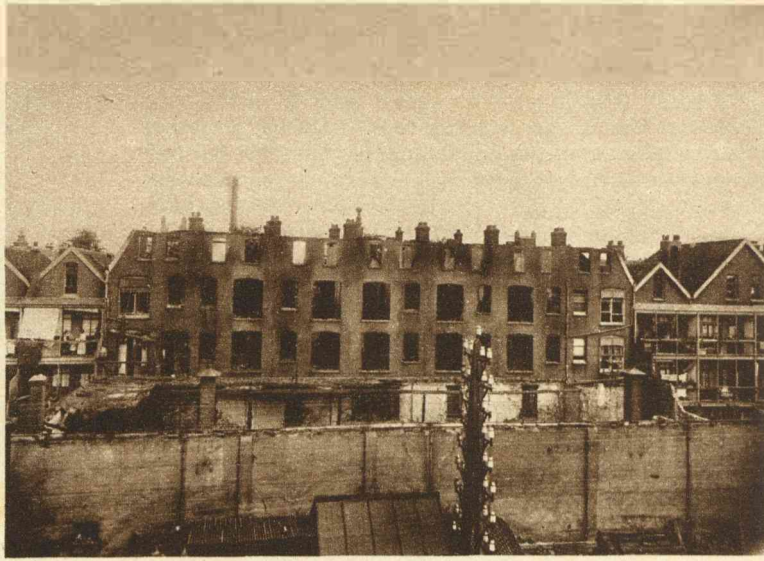
De begrafenis van Orlemans.

Donderdag 24 Aug. had te Amsterdam onder enorme belangstelling de begrafenis plaats van den bij het ongeluk op het stadion om het leven gekomen helper Orlemans. Onze foto toont de met bloemen bedekte baar, gedragen door bekende personen uit de wielerved.

Rechts:

Zware brand te Rotterdam.

De vorige week Zondag heeft te Rotterdam een ernstige brand gewoed waardoor vijftien gezinnen dakloos zijn geworden. Zeven woningen aan de Oranjeboomstraat zijn totaal uitgebrand. Persoonlijke ongelukken hadden gelukkig niet plaats.

Ds. S. D. J. H. Krol †.

In den ouderdom van 90 jaren is te Ginneken overleden de heer Ds. S. D. J. H. Krol, em. predikant te Lith. De overledene was bijna veertig jaar voorzitter van het classicaal bestuur van 's-Hertogenbosch.

Sic transit...

Door een aardappelenhandelaar te Haarlem is de nederlandsche torpedoboot „Tabangca” aangekocht en ingericht als drijvend aardappelpakhuis. Natuurlijk had deze ongewone drijvende winkel in de eerste dagen van zijn verschijnen heel wat bekijks.

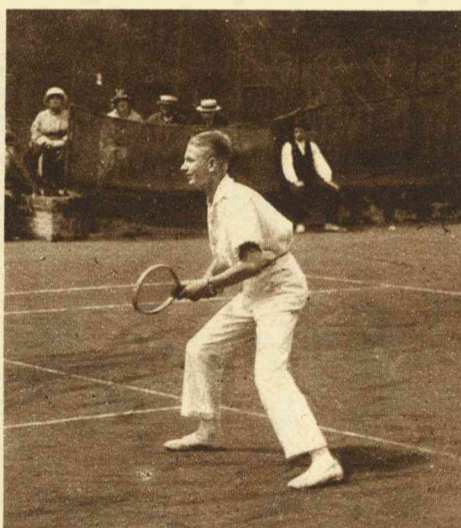
Hugo Bender.

Zaterdag 26 Aug. herdacht de heer Hugo Bender in de 50ste voorstelling van de revue „Heb ik je ooit iets geweigerd?” in het „Théâtre des Ambassadeurs” te Scheveningen zijn 12 $\frac{1}{2}$ -jarige tooneelloopbaan.

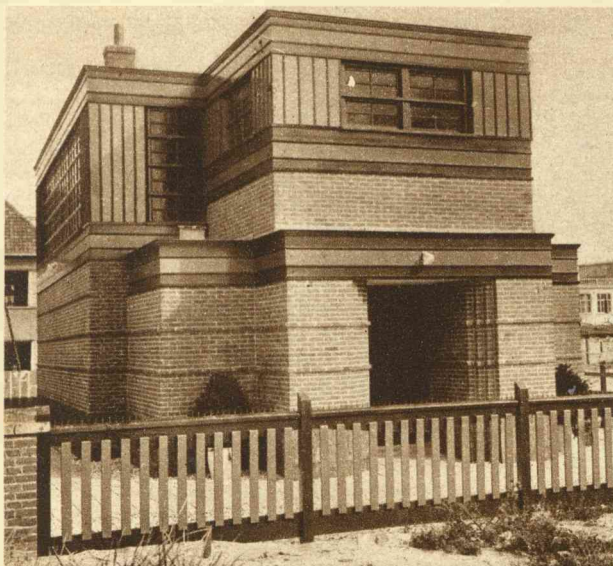
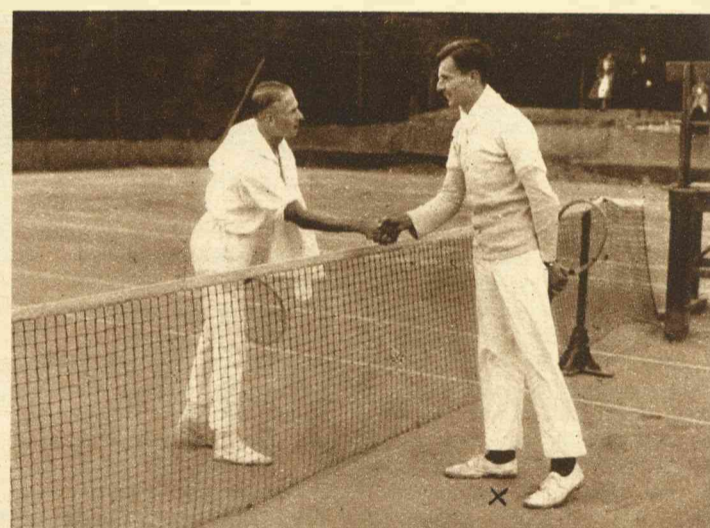
Lawn Tennis te Baarn.

Mejuffrouw P. Veftman (X), die bij te Baarn gehouden lawn-tenniswedstrijden zoowel in het dames-enkelspel, dames-dubbel- als gemengd dubbelspel den eersten prijs behaalde.

Het lawn-tenniskampioenschap van Nederland.

Te Hilversum werd Zaterdag l.l. de beslissingswedstrijd gespeeld om het lawn-tenniskampioenschap van Nederland tusschen de heeren Timmer en Nauta. Onze linker foto geeft den heer Timmer in actie, terwijl op de rechter kiek de heer Nauta (X) voorkomt, winnaar van het kampioenschap.

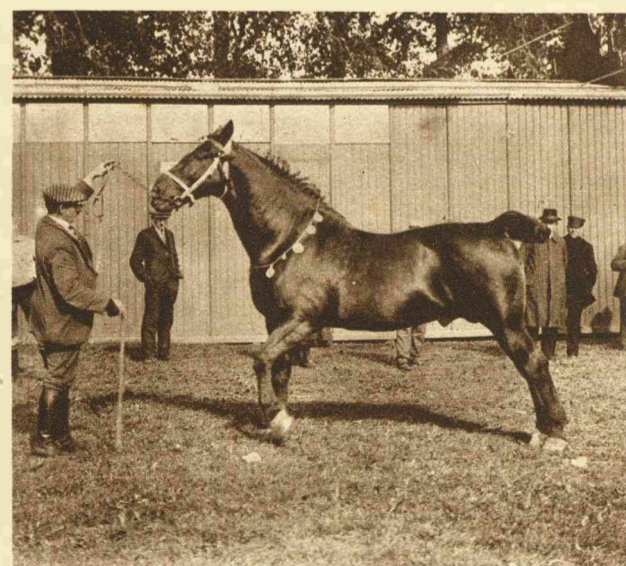
De nieuwe Synagoge te Zandvoort.

Hierboven een foto van de nieuwgebouwde Synagoge te Zandvoort, die de vorige week plechtig werd ingewijd.

De Wiener Mode-show.

Verleden week had in het Centraal-Theater te Amsterdam een Wiener Mode-Show plaats. Onze afbeelding laat een viertal fraaie toiletten zien, die met veel gratie aldaar vertoond werden.

Een eerste prijswinnaar.

Op 23 en 24 Aug. is te Doetinchem door de Geldersch-Overijsselsche Mij. van Landbouw een tentoonstelling gehouden. — Onze foto geeft het paard „Usurpator” dat den 1en prijs verwerfde in de schoonheidsklasse boerenpaarden.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

OUDE INKTVLEKKEN.

Teneinde oude inktvlekken uit wit goed te verwijderen, bevochtigt men ze met water en spreidt het nat gemaakte gedeelte op een stuk glas uit. Daarna bestrooit men het met gemalen zuringzout en giet er een weinig kokend water op. Na eenige oogenblikken zacht wrijven en eindelijk met warm water afwassen. Ook vlekken, die men reeds op andere manieren heeft trachten te verwijderen, verdwijnen met deze methode. In bijzondere gevallen mist het zuringzout wel eens zijn uitwerking, dan behandelt men de vlekken nog eens op dezelfde wijze maar gebruikt ditmaal zuringzuur.

HET REPAREREEN VAN MARMER.

12 deelen portlandsche cement, 6 deelen gebluschte kalk, 6 deelen fijn zand, 1 deel infusoriën-aarde, worden met natron-waterglas tot een dikke brij aangemengd. De voorwerpen die men wil samenvoegen, moeten niet warm gemaakt worden.

Het bindmiddel is na verloop van 24 uren hard, en men kan de vroegere breuk zelfs moeilijk terugvinden.

De verbonden plaats biedt nog meer weerstand dan het materiaal zelf, zoodat het op die plaats niet meer zal breken.

FLANEL REINIGEN.

Warm zeepwater maken; er Arabische gom in poeder bij doen in voldoende hoeveelheid om het water slijmerig te maken. De flanel er in dompelen en laten trekken gedurende een à anderhalf uur. Daarna zorgvuldig in het sop wasschen; dan spoelen in versch water; zoo noodig herhalen tot de flanel volkomen zuiver is.

Flanel wascht ook zeer goed in een afkooksel van bladeren van zeepkruid of zeepwortels die groeien langs de grachten.

HET OVERKOKEN VAN MELK.

De onaangename gewoonte, die melk heeft om te gaan overkoken, als zij te lang op het vuur staat, kan men op eenvoudige wijze voorkomen. Er is n.l. een metalen plaatje in den handel, dat U midden op den bodem van Uw melkpan hebt te leggen. Heeft de melk nu haar kookpunt bereikt, dan stijgt het plaatje naar de oppervlakte en geeft door een borrelend geluid te kennen, dat het tijd is, de melk af te nemen. Mocht U aan deze waarschuwing om de een of andere reden geen acht slaan, dan blijft de melk wel schuimen tot U de pan afneemt, maar overkoken zal zij niet!

De nieuwste Mode.

Links: Een tailleur van roodbruin marocain. De rok is geheel glad, terwijl de losse paletot ook langs de mouwen steekgarneering heeft, die bij wijze van galon is aangebracht. De kraag en de overtrokken knopen zijn van zij in donkerder tint. Rechts: Een cape van beige kasha, gefronst onder een met marine gesoutacheerd schouderstuk. De onderrand is versierd met groote gesoutacheerde motieven.

Fruityvlekken kan men uit linnen verwijderen door de plek nat te maken en boven zwaveldamp te houden; uit zijden stoffe verdwijnen ze als men ze zacht wrijft met een zijden doekje waarop zich salmioniak bevindt.

De aanslag in thee- of koffiepoten kan men verwijderen met sodawater of verdund zoutzuur.

Recepten.

Aardappelsla.

Benodigd: 1 KG. aardappelen; 5 lepels olijfolie; 3 à 4 lepels azijn; 1 klein uitje of sjalot; ½ theelepel fijne peper; een of andere garnering; zoo noodig zout; 1 dL. melk.

Bereiding: Niet alle aardappelen zijn geschikt voor aardappelsla; wanneer men sommige soorten kookt, kruimelen ze bij het snijden uit elkaar: zij zijn voor aardappelsla eigenlijk niet geschikt. De beste zijn die, welke na het koken hard en geel zijn en waarvan men stevige, gladde plakjes kan snijden, terwijl de aardappel toch goed gaar is.

Koude, overgebleven aardappelen geven geen lekkere sla. Wil men ze toch op die wijze gebruiken, dan doet men goed ze in kokend water met een weinig zout door en door warm te laten worden; daarna kan men ze geheel als versch gekookte aardappelen behandelen. Het water wordt afgegoten en de aardappelen in plakjes van ± een halve centimeter dikte gesneden. Men begint nu zoo spoedig mogelijk de aardappelen met de olie te vermengen, opdat deze aan alle kanten met de schijfjes in aanraking komt. Vervolgens voegt men de peper, zoo noodig een weinig zout, daarna den fijngehakten ui en den azijn toe; de aardappelen worden terdege met al deze ingrediënten vermengd en weggezet, tot ze geheel koud zijn. Men kan er nu vóór het gebruik ongeveer 1 dL. koude, gekookte melk over uitgieten; dit is wel niet noodzakelijk, maar de goede smaak van het gerecht wordt er door verhoogd.

Voor de garnering van de aardappelsla kunnen velerlei ingrediënten dienst doen; zoo kan men er fijngehakte peterselie over strooien of hard gekookte eieren er op leggen. De laatste snijdt men in de lengte door, haalt de halve dooiers er voorzichtig uit en verdeelt deze op de sla; de witten vult men nu met een mengsel van gehakte uitjes en augurken. Ook kan men dikke tomatenschijven, gele slabladen of andijviesla voor het garneren gebruiken. Het is niet moeilijk, zelf nog variatie te bedenken, indien men slechts in het oog houdt, dat de grondstoffen in vereeniging met koude aardappelen goed moeten smaken.

VOOR DE JEUGD

HET LACHEN.

(Slot).

„Aar wat was het dan toch, wat hij gedaan heeft?“ vroeg de koning ongeduldig.

„Hij heeft...“ maar niemand wist het.

Toen werd de koning boos. Met strengen blik richtte hij zich nu tot den vreemdeling en beval: „Zegt gij mij dan wat je gedaan hebt.“

„Ik!“ zei Jan Plezier, „Ik heb gelachen!“

„Ge... gelachen?“ herhaalde de koning, en schudde verbaasd het hoofd. „Gelachen! Wat is dat?“

Juist wilde Jan Plezier antwoorden, toen de deur der troonzaal openging en Hildegonda, de dochter des konings, binnentrad. Haar gelaat was zoo lief en schoon als een rozeknop en zij was sierlijk en slank van gestalte. Zij droeg echter op het hoofd een muts van een potsierlijken vorm en zoo groot, dat zij die alleen niet dragen kon, maar twee pages, ieder aan een zijde met een langen gouden staaf haar ondersteunen moesten. En achter de prinses ruischte een reuzenlange sleep, die door zes pages gedragen werd.

De prinses had van den merkwardigen vreemdeling gehoord en was nieuwsgierig geworden den man te zien, die iets vreemds en verschrikkelijks gedaan had.

„Wat hebt gij toch gedaan?“ vroeg ze aan Jan Plezier.

„Ik heb gelachen,“ antwoordde hij, en moest haar telkens weer aankijken, want ondanks de afschuwelijke muts, vond hij haar de schoonste van alle vrouwen.

De prinses deed de blauwe oogen wijd open en vroeg verwonderd: „Gelachen? Wat is dat?“

„Wat komiek,“ riep Jan Plezier. „Geen mensch weet hier wat lachen is. Bij mij thuis lacht iedereen!“

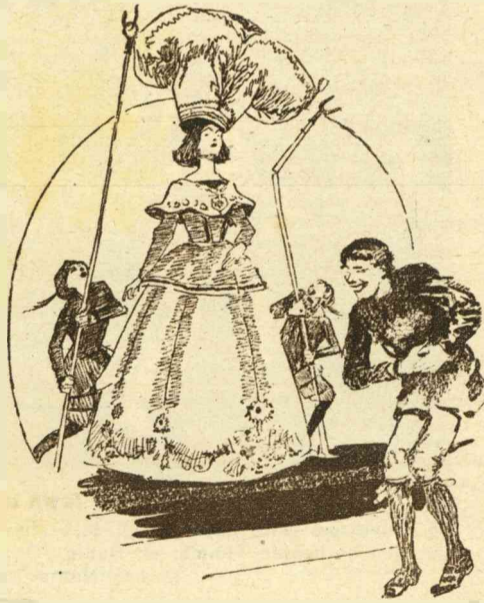
Daar richtte de prinses zich tot den besluiteloozen hofraad en verklaarde op beslist toon: „Dat is iets zeer bijzonders, dat lachen. Hij moet het mij eens voordoen.“

Bij haar plotselinge beweging hadden de pages niet opgelet en zoo zakte de reuzenmuts plotseling aan een zijde naar beneden en dat was zoo komiek, dat Jan Plezier weer in een luiden lach uitbarstte.

De prinses keek hem verrast aan en riep uit: „Wat aardig is dat! Dat moet je mij ook leeren!“

De koning liet van verbazing bijna zijn scepter vallen, doch dat hielp niets. Jan Plezier moesten de boeien afgenomen worden en dan zou hij de prinses leeren hoe men lachen moet.

„Ja, schoone prinses, daartoe moet ge den mond breed uitrekken, en dan roept men luid: ha, ha, ha!“

Jan Plezier barstte weer in een luiden lach uit.

De hofsnyder kwam met een groote schaar om den sleep af te snijden.

De prinses trok den mond breed en probeerde te lachen maar Jan Plezier riep: „Neen, zoo is het nog niet goed, de oogen moeten daarbij glinsteren!“

„Hoe doet men dat?“

„Ja, schoone prinses, u moet daarbij aan iets moois en prettigs denken, dan wordt het hart verheugd en gaan de oogen stralen.“

Daar keek de prinses Jan Plezier aan en daar hij haar goed beviel, straalden plotseling haar oogen en van haar lippen klonk een heldere lach als de klank van een zilveren bel, zoodat Jan Plezier er van ontroerde en hij een warm gevoel in het hart kreeg.

„Vader,“ riep prinses Hildegonda uit, „de vreemdeling moet hier blijven en ons allen het lachen leeren. Dat is iets schoons!“

En toen de koning het lachen voor een domheid verklaarde, begon ze te weenen en riep uit: „Dan ga ik met hem mee naar het land, waar de menschen lachen kunnen en ik wil in zijn vaderland zijn-vrouw worden.“

Zijn dochter verliezen, dat wilde de koning niet, maar deze vreemdeling tot schoonzoon aannemen, ging toch ook niet.

Als evenwel een jonge schoone prinses iets wil, dan kan een oude koning en een dozijn wijze ministers nog zooveel praten, zij zet toch haar wil door. Als zij geen man kon krijgen, die lachen kon, zou ze nimmer trouwen, zei ze.

Wat moest de koning doen? Zuchtend stemde hij toe en zag hoe Jan Plezier de prinses kuste. Ja, nu kon Jan Plezier wel lachen. Hij kreeg een prinses tot vrouw en nog wel de schoonste die er te vinden was.

„Lieve Hildegonda,“ sprak Jan Plezier, „één ding moet je mij beloven: als je eenmaal mijn lieve vrouw bent, moet je die afschuwelijke muts en dien reuzensleep niet meer dragen, want dan ben je nog tienmaal zoo schoon.“

Toen lachte de prinses opnieuw, nam de groote muts van het hoofd, zoodat haar gouden lokken in den wind fladderden en liet den hofkleermaker met een groote schaar komen om den sleep af te snijden.

Ziezoo, nu konden zij vroolijk dansen op hun bruiloft, die spoedig met groote pracht gevierd werd.

En omdat de prinses nu lachte, kwam het lachen plotseling in de mode. Alles wat jong en vroolijk was leerde lachen. Alleen de ouden van dagen, die met zilveren en gouden kruisen op hun jas liepen, konden het niet meer leeren. Zij vertrokken den mond wel tot een breeden grijns en riepen: ha, ha, ha, maar het ware lachen verstaat alleen de jeugd.

Ons Babelhoekje.

Alie Robbers. — Zeker, mag je ook meedoen. Het doet me genoegen, dat de Kinderrubriek je zoo bevalt.

OOM TOM.

DE ROOFSPIN

DOOR STEIN RIVERTON

GEAUTORISEERDE VERTALING VAN

Mevr. D. LOGEMAN-v. d. WILLIGEN.

24)

„paar uw complimenten,” zeide hij, „laat ons zoo spoedig mogelijk een einde aan deze pijnlijke scène maken.”

„Als ik u nu zeg waar Ada is,” ging Valentine onverstoorde voort, „moet ik zekerheid hebben dat u uw belofte tegenover mij houdt.”

„De expres naar het buitenland vertrekt morgen middag om één uur,” antwoordde Krag, „niemand zal u verhinderen om met dien trein te vertrekken.”

„En als ik niet vertrek?”

„Ik heb u al gezegd dat u in dat geval de gevolgen zult moeten dragen. Ik raad u beslist aan om te vertrekken. Als u niet zoo verstandig waart geweest om Ada als gijzelaarster te gebruiken, zat u reeds lang binnen de muren van de gevangenis. Tot morgen één uur zal niemand u aanraken. Vertrekt u niet dan wordt u en heel uw bende gearresteerd. Ik geef u dit uitstel alleen om een jong onschuldig meisje te redden, voor wie iedere minuut natuurlijk kostbaar kan zijn. Ik spreek nu nog niet eens van de wraak die u heeft uitgeoefend op uw collega in de villa van den kamerheer. U heeft dien collega vermoord omdat hij lastig begon te worden en Ada's schuilplaats verraden zou hebben. Hij is zeker op heeterdaad betrapt en neergeschoten. Maar het plan dat u met den kamerheer voorheeft, moet ik zien te verhinderen.”

„Zijn uw beloften dan het eenige bewijs van zekerheid dat ik van u krijg?” vroeg Valentine fluisterend.

„Een andere zekerheid dan mijn woord van eer, kunt u niet krijgen, mevrouw, maar die is dan ook meer dan voldoende. Indien u uw deel van onze overeenkomst nakomt, zou ik wel eens willen zien wat verhinderde dat ik mij van mijn kant ook aan mijn verplichting hield.”

Valentine keek hem lang en zwiingend aan.

„Ik geloof u,” zeide zij, terwijl zij hem de hand toestak.

Krag knikte. Hij maakte niet de minste beweging om de toegestoken hand aan te nemen.

Valentine kreeg een schok. Zij was blijkbaar hevig beleedigd, maar glimlachte toch toen zij zeide:

„Menig man zou zich gelukkig geprezen hebben om mij de hand te mogen kussen.”

Krag antwoordde niet.

„Maar nu u mij eenmaal overwonnen heeft,” ging Valentine voort, „vergunt u mij misschien dat ik u een souvenir aanbied aan onze eigenaardige ontmoeting?”

„Een souvenir, mevrouw?”

„Ja, dit bouquetje,” antwoordde Valentine vleiend.

En nu gebeurde er iets wat een half uur later van de grootste beteekenis was in een ernstige situatie.

Tot nu toe had de gevaarlijke vrouw niet anders gedaan dan gestreden voor haar gevaarlijke positie; zij ontzag geen middelen en haar gespannen zenuwen zochten overal naar een uitweg om dien sterken, kalmen, bleeken man met zijn revolver te kunnen ontvluchten.

Er gebeurde toen het volgende!

„Dit kleine bouquetje,” zeide zij, terwijl zij een bouquet van mat roode rozen van de tafel nam.

En ditmaal was er werkelijk iets aandoenlijk hulpeloos in haar stem, iets hopeloos. Zij was toch in ieder geval een vrouw, zot hi haar nu opnieuw beleedigen en het bouquet niet aannemen?

„Ik houd van moed en beslistheid, waar die zich ook voordoen,” fluisterde zij, terwijl zij naar hem toe kwam met de rozen in de rechterhand. Er was weer iets katachtig glijdends, iets tigerachtig sluipends over haar, wat Krag deed rillen.

En opeens hield hij haar met een luide kreet terug.

„Geen stap verder, of ik schiet u neer,” riep hij. Verschrikt bleef zij staan.

„Leg de bouquet op tafel,” beval hij.

Valentine aarzelde.

„Gehoorzaam oogenblikkelijk!”

Zij legde den bouquet stil op het tafelkleed.

Asbjörn nam de bloemen voorzichtig op en schudde ze. Er zat een lange, spitse dolk tusschen de matroode rozen verscholen. Die rolde op den grond en gleed onder een punt van het tapijt.

„Als ik dan toch rozen moet hebben,” zeide Krag,

terwijl hij er aan rook, „laten ze dan zonder doornen zijn.”

„Dat was ook de laatste poging,” mompelde Valentine.

Zij was nu blijkbaar heel bang. Zij rilde en liep de kamer op en neer met smeekend uitgestrekte handen en de oogen strak op de revolver gericht, die nu langzaam weer werd opgeheven en op haar slaap gericht.

„De laatste poging,” mompelde zij weer.

„Er is geen uitweg voor u,” zeide Krag.

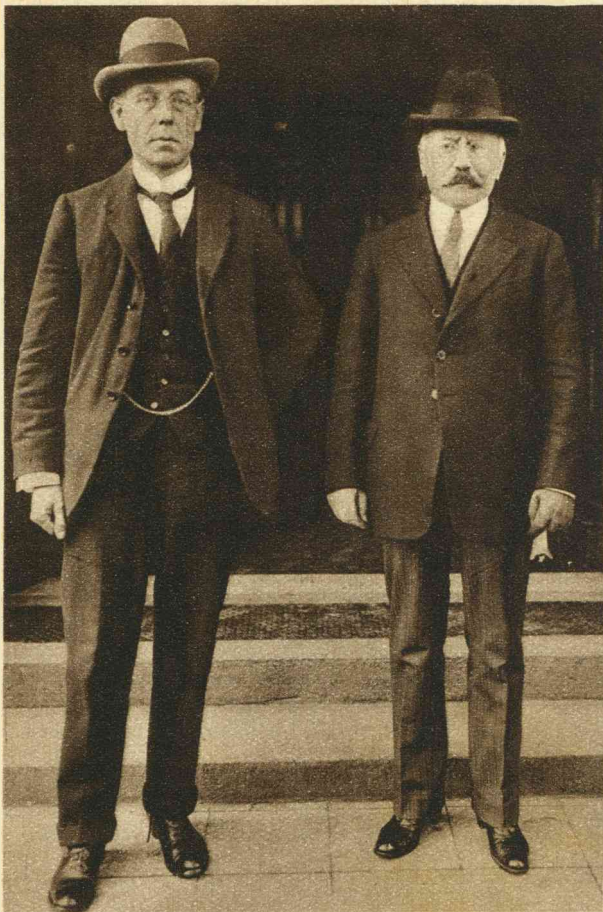
„Ja wel,” zeide zij snel. „Ik zal u alles vertellen en niets verzwijgen.”

De wanhoop over haar laatste poging, haar moord-aanslag, die op zoo'n vernederende wijze ontdekt werd, hadden haar blijkbaar geheel geknakt. Zij was nu in zulk een toestand van opgewondenheid en angst, dat zij bereid was tot alles; zij zou haar vrienden kunnen verraden, en alle geheimen ontsluitieren.

Krag begreep dit. Hij kende dien toestand uit de gerechtzalen, waar misdadigers als alle wegen versperd zijn, als een soort drang naar verlossing alles bekennen en vertellen.

Nu behoefde hij niet meer te vragen.

„Ada is als krankzinnige hier in Kristiania opgesloten,” zeide zij. „Zij is in huis bij een oude, goede vrouw, die nergens schuld aan heeft.”

De besprekingen van de Commissie van Herstel.

Hierboven een foto van de beide vertegenwoordigers van de Commissie van Herstel (links Bradbury en rechts Maucière), die voor gewichtige onderhandelingen met de deutsche regeering te Berlijn vertoeven.

„Het adres is?”

Valentine gaf naam en adres op. Zij sprak zeer haastig, bijna hijgend en vertelde er bij dat zij gedwongen was geweest om zoo op te treden en dat zij op Krag's woord vertrouwde en morgen zonder hindernis hoopte te vertrekken. Krag's overwinning was dus wel volmaakt.

Krag noteerde het adres en wikkelde het papier in zijn zakdoek.

Valentine sloeg hem met belangstelling gade en kalmeerde.

Krag ging naar het open raam, zonder echter Valentine één oogenblik uit het gezicht te verliezen.

Hij floot een signaal, waarop dadelijk beneden op straat geantwoord werd. Jens stond op bevelen te wachten.

Krag wierp hem den zakdoek toe en al wat hij zeide was:

„Volg de aanwijzingen.”

Daarop sloot hij het raam en wendde zich weer tot Valentine.

„We hebben nog een half uur in elkaars gezelschap door te brengen,” zeide hij, „nu begeven mijn mannen zich naar het opgegeven adres en niet voor over een half uur kan ik hen terug verwachten. Ik hoop dat u niet getracht heeft mij nog eens voor den mal te houden.”

„Neen, ditmaal kunt u gerust zijn, ik heb alles verboren.”

„Goed, ik zou u over één zaak nog even willen onder-

vragen. Waarom werd die arme man in de villa van den kamerheer dood geschoten?”

„Ik hoorde het eerst later,” zeide Valentine, „hij was een schurk, die ons verraden wilde. Ik verdacht hem al lang en had bevel gegeven om hem gade te slaan, maar ik heb niet direct deel genomen aan de afstraffing. Want, u moet weten, dat onze ongeschreven wetten veel strenger zijn dan uw geschreven. Hij kreeg echter zijn verdiende loon. Hij had zooveel misdaden begaan, dat de doodstraf meer dan rechtvaardig was. Het ging mij niet aan dat hij gewetenswroeging had en van plan was zijn leven te beteren. Hij dreigde ons ten slotte openlijk met verraad, zoodat we wel genoodzaakt waren om hem uit den weg te ruimen.”

„Ik merkte een litteeken op zijn schouder op,” zeide Krag, die steeds met de revolver zat te spelen.

„Dat was een litteeken van de galeien,” antwoordde Valentine. „Hij kwam in onzen dienst toen we hem hadden helpen vluchten. Het was snood ondankbaar dat hij ons ten slotte wilde verraden. Ik wil hem nu vergeten.”

Krag keek op zijn horloge.

„Gedurende den tijd die er verloopt, voor mijn mannen terug zijn met het bericht dat Ada gevonden is,” begon hij, „kunnen wij onze verdere overeenkomsten wel behandelen.”

Valentine scheen hem niet te begrijpen.

„Ik ben niet van plan,” vervolgde Krag, „u morgen zonder een cent naar het buitenland te laten vertrekken, maar bedenk, dat ik wat dit betreft, optreed als de advocaat van meneer Falkenberg. Hij beriep zich op mij om het mysterie met het letterslot en de vijf en twintig duizend kronen op te helderen. Eenige dagen geleden bood u Einar Falkenberg twintig duizend kronen aan om de schulden van zijn broer te helpen dekken. Dat aanbod was van uw kant zoowel bluf als vernedering. Maar ik zie er niets beleedigends in als ik hem het geld teruggeef, dat u blijkbaar zeer snedig van hem gestolen hebt. Ik kwijt mij liefst zoo volmaakt mogelijk van mijn taak en als ik het geld niet terug bezorg zou er een lacune blijven. Met andere woorden: zoudt u zoo vriendelijk willen zijn het gestolen geld hier op tafel te leggen?”

Krag, die wist hoe zeer de roofspin op geld gesteld was, verwachtte tegenspraak.

Valentine fronste dan ook de wenkbrauwen, maar weldra klaarde haar gezicht.

„Verlangt u dat werkelijk?”

„Zeer zeker.”

„Maar ik heb al mijn geld en waardepapieren niet in deze kamer,” antwoordde zij, „u moet mij in ieder geval de gelegenheid geven om ze te halen.”

Zij was reeds op weg naar de kamer er naast, toen een dreigende beweging van Krag's revolver haar tegen hield.

„Hallo!” riep hij. „Geen stap verder.”

Zij keerde zich naar hem toe en Krag bemerkte een spannende uitdrukking op haar gelaat. Hij kreeg den indruk dat zij weer op een uitweg peinsde, wat hem zenuwachtig maakte.

„Ik ben zoo dom niet om u naar een andere kamer te laten gaan,” zeide hij.

„Ik wou alleen maar de vijf en twintig duizend kronen halen.”

„Natuurlijk. En tegelijkertijd uw vrienden waar- schuwen.”

„Die zijn hier niet.”

„Daar ben ik zoo zeker nog niet van en bovendien heb ik al ontdekt waar u uw geld verbergt.”

„Werkelijk?”

„Trek de portière eens weg, mevrouw. Juist, die gele. Ik zie dat u aarzelt. Ik heb een gevoel alsof u het oude spelletje weer begint, mevrouw. Ik ben niet zoo geduldig meer. Ik hef de revolver op en vraag u nogmaals om de gele portière op zij te trekken.”

Met een ruk deed Valentine wat hij wenschte. Er vloog een bos van woede over haar gelaat. Maar Krag glimlachte toen hij zag wat er achter de portière verscholen was: Een ijzeren deur in den muur met een stalen knop.

„Wilt u zoo goed zijn die kluis te openen, mevrouw? Ik verlang niet meer dan de vijf en twintig duizend kronen, maar die wil ik dan ook hebben, omdat die mijn cliënt ontstolen zijn.”

Ditmaal bedacht zij zich nog even, wat Krag verwonderde, want tot nu toe had zij toch het hopelooze van al het tegenstribbelen leeren inzien.

Een seconde later was de deur geopend en zag Krag een glanzende, gladde stalen gewelf. De muur tusschen de beide kamers moest dus zeer dik zijn.

Krag hoorde Valentine met sleutels rammelen en mompelen:

„U zult uw zin krijgen, Asbjörn Krag, als u zich vernederen wilt om mij te plunderen. Was het niet vijf en twintig duizend?” (Wordt vervolgd)

DEN HAAG

AMSTERDAM
ROTTERDAM

WIT IJZEREN LEDIKANTEN

MET SPIRAALMATRAS
90 X 190 FI. 19.25

VOOR

Grappjes.

WAAROM ZIJ TREURDE...

Vriendin (tot weduwe, wier man den vorigen dag begraven is): „Kom, kom, zet je er nu toch overheen. Je moet nu niet meer zoo huilen! Het ergste is nu toch voorbij!”
Weduwe (al maar scheiend): „Hoe kan je zoo iets van mij verlangen! Het ergste komt nog, want er schijnt met die levensverzekering van mijn man iets niet in orde!”

ER WAS GEEN ANDERE WEG.

Vader (tot schoonzoon in spé): „Dus U wilt met alle geweld mijn schoonzoon worden?”
Schoonzoon: „Ik zie geen kans anders Uw dochter tot vrouw te krijgen, mijnheer!”

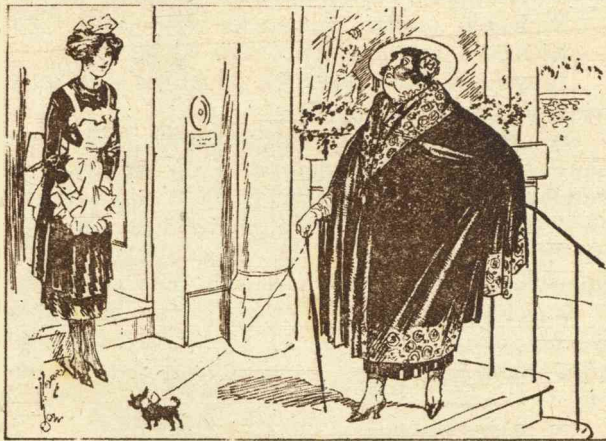
STIJL-OEFENINGEN.

Het was een warme middag. De zon stóofde de kinderen plus den onderwijzer tot roode koolen. De laatste heeft daarom de kinderen hun leien laten opbergen en zal hun nu wat mondelinge vragen stellen. „Kom, jongens, nu moeten jullie eens een zin maken, waarin het woordje *niettegenstaande* voorkomt. — Jij, Dirk, weet jij zoo'n zin?”
Dirk denkt even na. Dan zegt hij: „Niettegenstaande het vandaag erg warm is, hebben wij toch school!”
De onderwijzer: „Goed, Dirk! Nu jij, Jan!”
Jan: „Niettegenstaande ik ondeugend geweest ben, kreeg ik toch van mijn moeder een babbelaar!”
De onderwijzer: „Heel goed, Jan! Pietje, weet jij er ook een?”
Pietje: „Mijn vader draagt altijd slappe boordjes!”
De onderwijzer: „Wát — waar is nu het woord *niettegenstaande*?”
Pietje: „Ja, meester, mijn vader kan *niet tegen staande*!”

Allerlei Wetenswaardigs.

HET VLEGENGEEVAAR.

Talloos — en vaak tegenstrijdig — zijn de middelen ter bestrijding van de „vliegenplaag”. Zoover ons bekend is, is er echter nog geen afdoend middel ontdekt, en daarom lijkt het ons niet overbodig hier mede te deelen, wat Dr. Howard, een bekend Amerikaansch hygiënist, met betrekking tot de bestrijding der vliegen in het door hem uitgegeven werk „The House Fly”, zegt.
Volgens zijn ervaring vermijden vliegen steeds de

Mevrouw S.: „Wil je even aan je mevrouw zeggen dat ik haar graag spreken wil?”
Het nieuwe dienstmeisje: „Mevrouw is niet thuis!”
Mevrouw S.: „Dat is jammer! Wanneer komt zij terug?”
Het nieuwe dienstmeisje: „Dat weet ik niet. Mevrouw is nog niet weggegaan!”

kamers waarvan de muren behangen zijn met behang van blauwe, bleekviolette, donkerbruine of citroengele kleur. Hij sloot een groote zwerm vliegen op in een kist, waarvan de wanden bedekt waren met verschillende kleuren papier. Daarbij constateerde hij, dat de dieren zich bij voorkeur neerlieten op lichtgroene, rose, lichtgele, donkergrijze, donker-roode, witte en zwarte stukken papier, terwijl ze aan de donkergele, roode, en oranje gekleurde minder de voorkeur gaven, en blauwe, bleekviolette, donkerbruine en citroengele opzettelijk vermeden. Daarom raadt deze Amerikaansche geleerde aan, ter verdrijving van vliegen het behang in een dezer kleuren te nemen.
Het is in ieder geval te probeeren.

SPREEKWOERDELIJKE KRACHT.

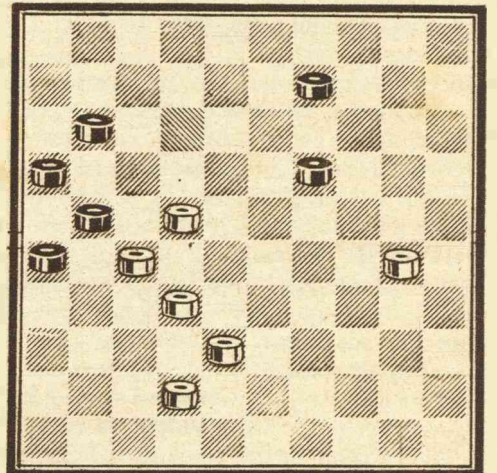
Russische bewonderaars van kracht en behendigheid vertellen gaarne van de wonderdaden van de Tscherkessen, wier moed in Rusland spreekwoordelijk is. Deze Kaukasische volksstam moet indertijd hebben uitgemaakt in lichaamskracht en vlugheid. De jongens werden al vroeg onderricht in het gebruik der blanke wapens. Met hun „gatagan” laat men hen in volkomen stilstand water slaan, en slechts wanneer er door de vlugheid van den slag, die loodrecht dient gegeven te worden, geen rimpeltje op het water komt, zijn ze volleerd. In de lijfgarde van Alexander II diende eens een Tscherkessen soldaat, die steeds ten aanschouwe van buitenlandsche gasten zijn kunststuk moest ver-

IEDEREEN

Dammen.

PROBLEEM No. 23.

Auteur: G. J. A. van Dam te Berlijn
Stand van zwart: 9, 11, 16, 19, 21 en 26.
Stand van wit: 22, 27, 30, 32, 38 en 42.
Lokzet.
Zwart: 6

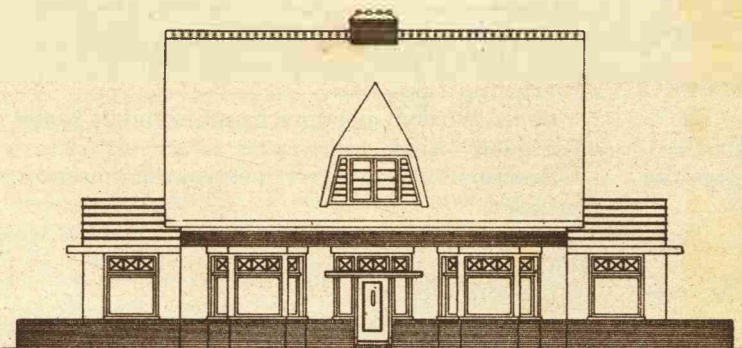

Wit: 6

OPLOSSING PROBLEEM No. 22 (van Dam)

Diagramstand in cijfers was:
Zwart 9 stukken op: 2, 5, 6, 8, 9, 13, 18, 26 en 29.
Wit 10 stukken op: 16, 17, 21, 24, 33, 37, 43, 44, 46 en 47.
Wit wint als volgt:
Wit: 44-39; 16-11; 37-31; 47-42; 17-12; 12x1.

toonen: met één sabelhouw een veeren kussen door midden snijden. De vaardigheid ligt in het slaan en snijden te gelijker tijd. Vroeger kon men aan de houding der lijken de slachtoffers der Tscherkessen herkennen. Het was n.l. hun gewoonte om in vollen draf den vijand te passeeren en hem dan, met de sabel achterwaarts slaande, het hoofd van den romp te houwen.

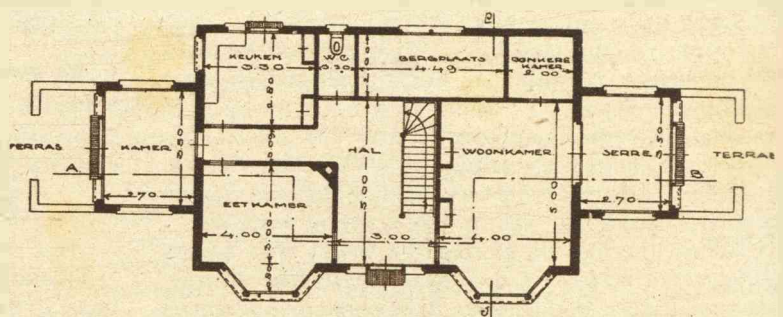

Voorgevel.

geheel Nederland te ontwerpen en uit te voeren. Ook belast het zich met het teekenen en uitvoeren van bouwkundige onderdeelen, terwijl het tevens ontwerpen vervaardigt met volledige kostenbegroting van den bouw, zonder verplichting tot bouwen van den aanvrager. Van normalisatie der ontwerpen is bij het bureau geen sprake. Ieder werk wordt volgens een apart, aesthetisch en technisch goed verzorgd plan ontworpen, terwijl de uitvoering geschiedt in solide baksteen- en houtconstructies, waarbij de beste materialen verwerkt worden. Deskundig onderzoek tijdens den bouw wordt dan ook gaarne ten allen tijde toegestaan. De beste referenties, o.a. van deskundigen, staan het bureau ten dienste. — Hierbij reproduceeren wij nog een tweetal teekeningen van een landhuis, dat door het Bouwbureau D. Smit Jr. voor plm. f10.000 gebouwd wordt.

Voor hen die bouwen willen...

In dezen tijd van woningnood, nu er dus meer dan anders gebouwd wordt, zal het velen, die met het plan rondlopen voor zichzelf een naareigen smaak en opvatting gebouwde woning te doen zetten, zeker aangenaam wezen te vernemen dat er een vertrouwd bureau bestaat, n.l. het „Bouwbureau D. Smit Jr.”, Kraneweg 61, Groningen, dat zich gaarne er mee belast hun plannen tot werkelijkheid te doen worden. Dit bureau stelt zich n.l. ten doel tegen billijken prijs landhuizen, villa's, heerenhuizen en verdere bouwwerken door

Begane grond.

ODOL

TAND PASTA

Ook U verzorgt Uw tanden!

Gebruikt U een mondwater, zoo is dat vast en zeker Odol. Voor de mechanische reiniging der tanden wordt in het bijzonder

ODOL-TANDPASTA

aanbevolen. Deze voorkomt bovendien, bij dagelijksch gebruik, de leelijke verkleuring der tanden en het aanzetten van tandsteen, verdrijft elken onaangename reuk van den mond en veroorzaakt een welriekenden adem.